

BUDGET FÖR 2024 – 2026

Innehållsförteckning

Sid 1.	Innehållsförteckning	
Sid 2.	Politiskt program	Övergripande principer.
Sid 3.		Skola och Utbildning
Sid 4.		Samhällsbyggnad, trygghet och garnisonsstad.
Sid 5.		Infrastruktur, Trafik och kommunal samverkan.
Sid 6.-8.		Äldreomsorg
Sid 9.		Socialtjänst
Sid 10.		Företagsklimat och Medborgarservice
Sid 11.		Kultur och Fritid
Sid 12.-16.	Fullmäktiges prioriterade mål för mandatperioden.	
Sid 17-18	Budget	Sammanfattning resultatbudget skillnader rel budgetunderlaget
Sid 19		Uppdrag till kommundirektören
Sid 20-23		Resultatbudget
Sid 24-29		Investeringsbudget
Sid 30-35		Jämförelse med majoritetens förslag.
BILAGA		
Sid B 1.	Förutsättningar för budget. Omvärld:	Digitalisering och elektrifiering..
Sid B 2.		Ekonomi. Räntor
Sid B 3.		Ekonomi. Upplåning
Sid B 4.		Prisökningar
Sid B 5.		Branschkonjunkturer
Sid B 6.		Bostäder och Bostadsinvesteringar
Sid B 7		Löner
Sid B 9-10		Geopolitisk oro, oljepriser, Livsmedel
Sid B 11-14		Valuta, Ränta och konsumentprisindex
Sid B 15		Pensionskostnader
Sid B 16		Konjunkturons faser o RB ränta
Sid B 17		Förtroende banksektorn o Rätntrend
Sid B 18-19	Skövde:	SKR Cirkulär 2023:20
Sid B 20		1. Finansiellt mål.
Sid B 21-22		2. Jämförelse VA o Skattekollektivet
Sid B 23		3. Demografi
		4. Effektivisering
		5. Pris- och lönekostnadsindex
Sid B 24		6. Pensionskostnader.
Sid B 25		7. Asfaltering / beläggningsarbeten.
Sid B 26-27		8. Grundskoleutredning, lokalbehov
Sid B 28		9. Simsjöområdet
Sid B 29		10. Äldreboendeplatser
Sid B 30		11. Södermalms fri-idrottsplats
Sid B 31		12. Rosa huset och skolmiljöer.
Sid B 32		13 Administrativa tjänster / overhead

Politiskt program.

Vårt uppdrag, dess syften och övergripande principer.

Skövdepartiet ser som sitt uppdrag att genom opinionsbildning och kandidatur i kommunala val påverka politiken och själva ta del i att styra Skövdes kommunala organisation.

Detta syftar till att dels den kommunala organisationen ska avgränsas till att göra det den är till för och dels göra detta med god kvalitet, en stor delaktighet och med hög professionalism.

Det gör att vi finner att uppdragsledning, likabehandling, befordran efter prestation och konstruktivt ledarskap inom en tydlig organisation är väsentligt. Vi prioriterar kärnverksamhet och vill förbättra kvaliteten på de beslutsunderlag och den beslutsprocess som används.

Vi är måna om att kommunen styrs med ledstjärna av vad kommunens invånare anser är rätt och rimligt och *för Skövdes bästa*.

Det gör att vi anser att transparens och öppenhet gentemot allmänhet, media och politik är väsentligt att förbättra. Det ställer krav på oss som politiker att lyssna till kommunens invånare, samt väcka och ta del i det öppna politiska samtalet om framtidsfrågor.

För att uppnå ökat inslag av demokrati i besluten måste kommunens organisation bli tydligare i att ansvariga nämnder styr inom sitt reglemente. Inte av kommundirektör.

Övergripande principer för vårt beslutsfattande.

Den avgränsande principen. Innebär att varje beslut skall rymmas inom ramarna för vad:

- Lagar, förordningar och föreskrifter medger,
- Skövdeborna anser rätt och rimligt, samt
- Rymms inom det kommunala kärnuppdraget, eller direkt och tydligt stöttar detta.

Principen om balanserad långsiktig hållbarhet. Innebär att varje beslut ska bedömas utifrån tre dimensioner och vara hållbara ur samtliga dessa perspektiv under minst en livscykel.

- Ekonomiskt hållbara.
- Socialt hållbara*.
- Ekologiskt/miljömässigt hållbara.

Vi ser således inte miljö, sociala* hänsyn eller ekonomi som separata/isolerade politiska frågor / ämnesområden, utan som centrala delar att beakta i varje beslut. Ambitionen kan sammanfattas som att: *Resurseffektivt skapa en god miljö, för människor.*

* I begreppet social hållbarhet ingår beredskapsfrågor.

Skola och utbildning

Skolan är ett av kommunens viktigaste uppdrag. En bra skola ger attraktivitet, inflyttning och är en förutsättning för tillväxt. Skolan lägger grunden för ett gott liv. Ett skolmisslyckande kan leda till utanförskap, psykisk ohälsa, drogberoende och kriminalitet.

Skolan måste vara en trygg plats. Trygghet och studiero är avgörande för inläringen. Trygghet innebär också förutsägbarhet och långsiktighet i föräldrars och barns vardag.

Likvärdigheten, att alla elever oavsett behov, får lika förutsättningar att klara av skolan är avgörande. Det betyder också att även mindre skolor måste ha tillräckliga resurser och att resursfördelningen tar hänsyn till elevers olika bakgrunder.

Skolan och socialtjänsten måste utöka sitt samarbete kring elever med psykisk ohälsa, problematisk skolfrånvaro och en svår hemsituation. Central administration ska minska och resurser fördelas ut på grundskolor. För att skolan ska klara av sitt kompensatoriska uppdrag måste lärare och rektorer, de som jobbar närmast barn och elever, få mer att säga till om. Mer tid måste avsättas till detta och det görs bland annat genom att minska administrationen för lärare och rektorer.

- Grundsärskolan ska inte centraliseras
- Vi vill främja fler skolor, inte större, för ökad trygghet.
- Behålla skolor i ytterområdena.
- Skapa högre likvärdighet mellan skolor
- Decentralisera elevhälsan
- Satsa på tidiga insatser
- Öka resurserna till rektorer i grundskolan för att möta elever med specifika behov
- Skapa en gemensam resurs för hemmasittare
- Införa en socioekonomisk resursfördelning baserat på aktuellt elevunderlag
- Minskad administration för rektorer och lärare
- Ökat samarbete mellan skola och socialtjänst
- Bakgrundskontroll på all personal som jobbar med barn och ungdomar
- Fler trygghetsvärdar främst på gymnasiet och högstadiet
- Ett ständigt närvarande och drogförebyggande arbete
- Ökad kameraövervakning på brottsutsatta skolor
- Fortsatt hög kvalitet på skolmat, med tillagningskök och svenska råvaror.
- Busskort för gymnasieelever även under sommarlovet, för att kunna sommarjobba.

Samhällsbyggnad och trygghet.

Skövde erbjuder en god livsmiljö, trygghet och närhet till olika former av service. Dessa kvaliteter vill vi vårda och fortsätta att ta vara på när kommunen växer.

Hållbar befolkningstillväxt.

Befolkningstillväxten ska vara på en hållbar nivå så att kommunens välfärdstjänster, trygghet och infrastruktur hinner med. Det kostar att växa för fort och vi ser ökade tomt- och bilköer, ökad otrygghet, dyra förtätningsprojekt samt brist på personal inom kommunen. Vi förespråkar därför att vi växer i en takt som Skövde klarar av och över hela kommunen.

Samhällsbyggnad

Vi vill se mer stadsspridning och boende i småhus (parhus, villor, kedje-/radhus) än förtätning och punkthus. I centrala Skövde vill vi jobba för mer av kvartersstruktur. Vi vill också bevara grönområden och ljusinsläpp. Förtätning genom omvandling från verksamhetsområde till bostadsområde har visat sig mycket kostsamt. Vi vill inte bygga så nära befintliga verksamheter att det begränsar deras möjlighet att utvecklas. Vi vill skapa en god livskvalitet även i framtiden. Med kortare bilköer, kortare tomtköer och närmare till naturen.

Flyttkedjor

Vi vill se kraftigt kortade tomtköer. Då krävs det ökad tomtproduktion i såväl yttertätorter som i centralortens närhet och fler flyttkedjor. För att åstadkomma flyttkedjor anser vi att allmännyttans främsta sociala uppdrag är att skapa olika typer av boenden lämpade för äldre över hela kommunen. Det skulle underlätta för de som önskar sälja sin villa för att flytta till något mer lättskött.

Trygghet

I all samhällsplanering ska den sociala aspekten med trygg närmiljö ges stor tyngd. Vuxennärvaro och social kontroll är väsentligt för att skapa trygghet i ungdomars vardag. Liksom bakgrundskontroll av personal i kontakt med barn och unga.

Det brottsförebyggande rådet är nu ett mycket väl fungerande nätverk mellan polis, kommunens skola och socialtjänst, svenska kyrkan, väktarbolag, fastighetsbolag, räddningstjänst med flera för att förebygga kriminalitet och droger bland unga. Det bör fortgå och utvecklas än mer så att strukturer och rutiner byggs, som består.

Skövde som garnisonsort, beredskap och civilförsvarets försörjningstrygghet.

Skövde har ett särskilt ansvar för att stötta försvarsmakten inom ramen för totalförsvaret. Ett NATO medlemskap gör det mer påtagligt. Även civilsamhället har uppgifter i värdlandsstöd.

El-, VA- och fibernätens ska stärkas med avbrottsfri kraft, skalskydd och cybersäkerhet. Förmåga till ö-drift av Skövde energis el-generator för samhällskritiska verksamheter, dubblerade matningar byggas, reservuttagsbrunnar i Hökensås skapas, samt ett ytterligare reningssteg på dricksvattnet och underhåll av reservvattenbrunnar i varje kommundel. Egen elproduktion med solenergi och förmåga till lagring bland annat i Skaraborgsvattens nät, i syfte att spara kostnader och förlänga drifttid vid elavbrott. Hög andel svenska råvaror i kök.

Infrastruktur, trafik, etableringar och kommunal samverkan.

Det behövs fungerande leder för alla transportslag. Från fotgängare, cykel och bil på det lokala planet till sammankopplingen med omvärlden via bil, tåg och flyg.

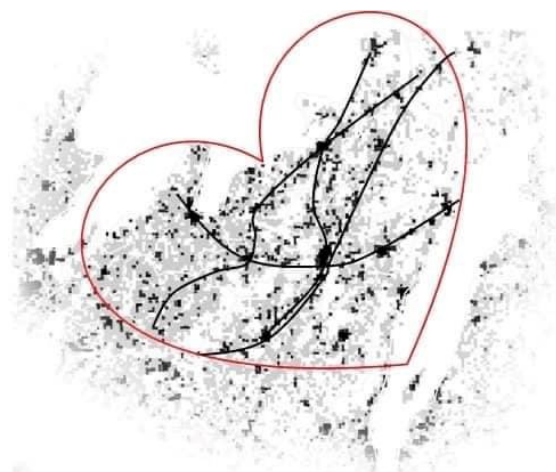
Flygplatsen i Skövde är en strategiskt viktig fråga genom kommande förarlöst och elektriskt flyg. NATO-medlemskap ger ökad betydelse för flygplatser i vårt område. Vi vill nyetablera på stora kringliggande markområden. För att försäkra oss om att vi kan ha fungerande flygkommunikation i en framtid vill vi dock ej bebygga landningsbanan. Nyetableringar av industri inom kommunen behöver planeras utifrån befintlig och planerad möjlig infrastruktur på vårt väg- och gatunät för att inte skapa onödiga trafikproblem. Eftertanke och framförhållning kring logistikflödena krävs för att hitta för invånarna bra lösningar.

Företagspark

Skövdes företagspark har fokus mot IT och fordonsindustri. Det är ett fokus vi vill behålla. Dock vill vi se en utökad utbyggnadstakt av lokaler för dessa nyetableringar genom att Skövdes bolag Kreativa Hus säljer fullbelagda hus med etablerade företag till privata fastighetsbolag och bygger nya lokaler till nystartade företag för det frigjorda kapitalet.

Skövde regionen

Skövde regionen, som arbetsmarknadsområde, definieras av pendlingstider.

Bilden visar befolkningstäthet och stora trafikstråk, som E20, rv 49, rv 26 och västra stambanan.

Forskning visar att kvinnor och personer i lågavlönade yrken har lägre tolerans för pendlingstid. För oss är goda kommunikationer, så som kortare bilköer och kortare restider, därför inte endast en fråga om gott företagsklimat utan även en frihets- och jämställdhetsfråga. Det kortar även vistelsetider för barn på förskola och fritidshem.

Så kan Skövde regionen växa sig större för fler. Regionens styrka är dess många medelstora orter. Kommunal samverkan är därför särskilt viktig i vår region kring upphandlingar, kommunala tjänster och expertis, eftersom vi till skillnad från de flesta andra ej domineras av en enda centralort. Vi blir därför starkast i tätt samarbete med andra kommuner.

Äldreomsorg.

En god, trygg och värdig ålderdom ska utgå från den enskildes önskemål.

Nytt äldreboende.

Vård och omsorg betyder att vi bryr oss om varandra. Skövde kommun har idag ca 3 300 äldre över 80 år och 30% av dessa bor idag på särskilt boende eller har någon insats från hemtjänsten. Inom fem år kommer det att öka med 20% och då finns ytterligare behov av ett äldreboende med 80 - 100 platser. Vi avser att tillgodose detta behov i samverkan med en ideellt driven stiftelse, med tillgång till fondfinansiering från donationer.

Fler senior- och trygghetsbostäder i hela kommunen.

Det finns även behov av fler senior/trygghetsbostäder, och vi ser gärna byggnation i våra yttertätorter och att Skövdebostäder kan ges det uppdraget. Det finns även behov av en stödfunktion till våra äldre, som kan bistå med råd, stöd vid ansökningsärenden, digitala frågor, resurser för hjälpmedel, teknik/digitala verktyg.

Förbättrad samverkan.

En sammanhängande vård-och omsorgskedja ska alltid utgå från varje enskild vårdtagares behov

En ökad dialog och samverkan behövs mellan kommunen - hälso-och sjukvården. Det är viktigt att stärka och höja kompetensen hos medicinskt ansvarig sjuksköterska och dess samverkan med medicinskt ansvarig läkare på vårdcentral. I Skövde kommun möter en hemtjänstmottagare i snitt 18 personer under en 14 dagarsperiod, siffran i riket är 15 personer.

Kompetenshöjning av personal.

En fortsatt utbildning av fler äldrespecialiserade sjuksköterskor i kommunen och undersköterskor, ger en generell och nödvändig kompetenshöjning hos medarbetarna.

En höjning av den medicinska kompetensen krävs då mer avancerade hälso-/sjukvårdsinsatser sker, och sjuksköterskor i omvårdnadsarbetet ger ökad trygghet och mer delaktighet i det dagliga arbetet.

Det behövs ökad kunskap om munvård till äldre och utbildning ska erbjudas till omvårdnadspersonalen.

Den stora utmaningen är och kommer att vara rekrytering av personal, men även att behålla och kompetenshöja befintlig personal.

Fem förutsättningar för att kunna lyckas är: Tid, kontinuitet, flexibla arbetsuppgifter, stöd till personalen att få vara mer delaktig i schemalaggningsen, rätt kompetens på rätt ställe och möjlighet till trygga anställningar. Språkstödet på SFI behöver stärkas då en stor andel av nuvarande personalstyrka har utländsk bakgrund.

Arbete för ökad trygghet och mot ensamhet.

Ofrivillig ensamhet för våra äldre är inte acceptabelt i ett välfärdsland som Sverige. Behov finns att inrätta en tjänst / erbjuda hjälp och stöd till denna grupp. Även en digital fixare till våra träffpunkter, som behöver arbeta mer flexibelt och kunna erbjuda en annan typ av aktiviteter. En ökad insats av volontärer och fortsatt medverkan från civilsamhället/frivilligorganisationer behövs framöver för att bland annat motverka ensamhet bland äldre. Vi ser även att en satsning på trygghets- och seniorboende ökar de äldres sociala kontakter.

Anhörigstödet i Skövde är i toppklass i landet, och ska givetvis fortsätta vara så.

Vi lever i en digitaliserad värld och det innebär tex övervakning nattetid, signering via telefon, hjälpmedel, etc. och det behövs, men i kombination med det dagliga omvårdnadsarbetet.

Ökad bemanning.

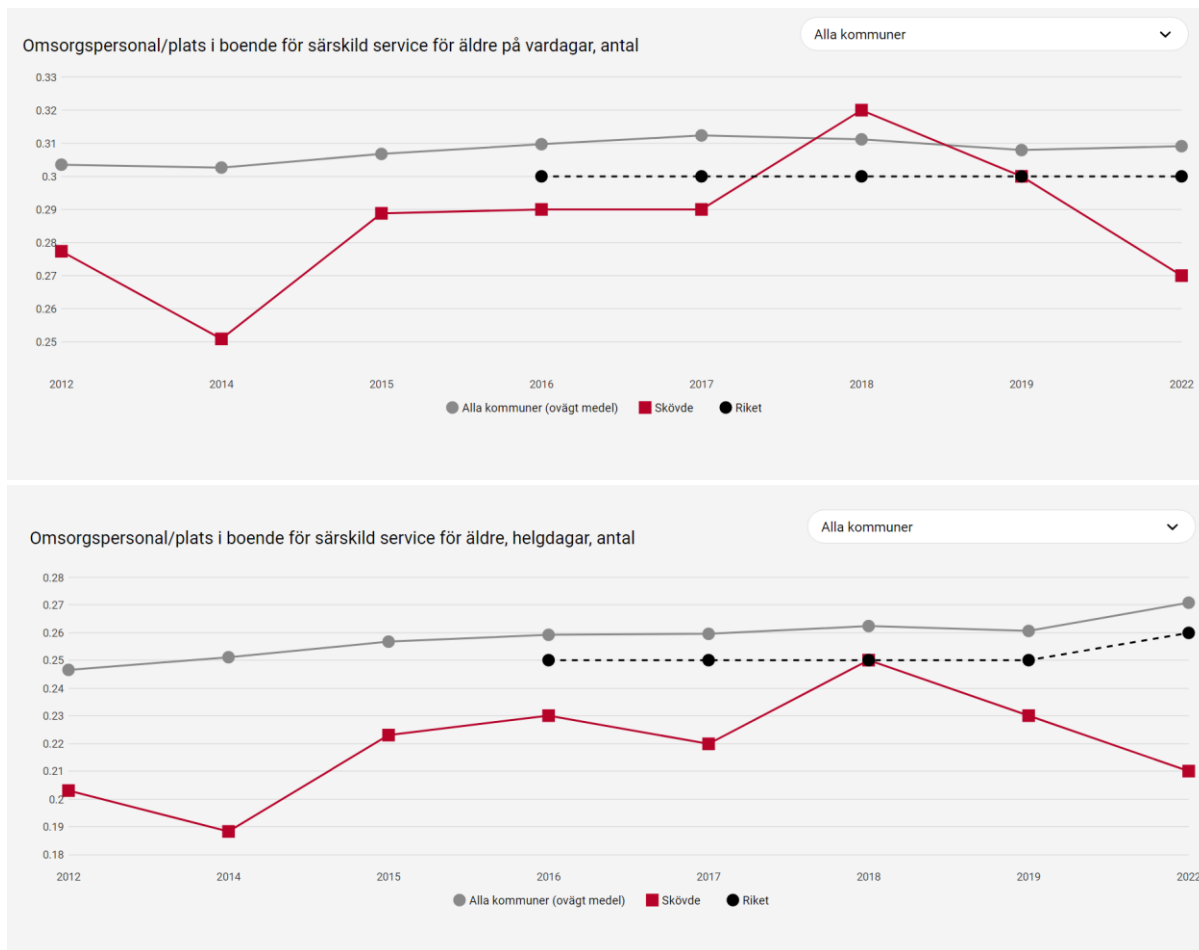
Citat från tjänstemannautlåtande i budgetarbetet 2022:

“Obalans mellan verksamhetens behov av personal kvällar/helger och personalens önskemål om att få jobba färre helger/kvällar. Dagens bemanning utgår från ett behov av lägre bemanning på helger/kvällar, men det tenderar att bli ett ökat vårdbehov över dygnet.

Det är stora omvårdnadsbehov för att bli beviljad särskilt boende. - Obalans mellan behov och tillgängliga resurser på kvällar/helger och behovet av eventuella åtgärder och dess kostnader behöver utredas.”

Sedan detta skrevs och sedan Skövdepartiet i vår novemberbudget föreslog resursförstärkningar för ökad personaltäthet har även personaltätheten på vardagar sänkts i absoluta tal och relativt riksgenomsnitt.

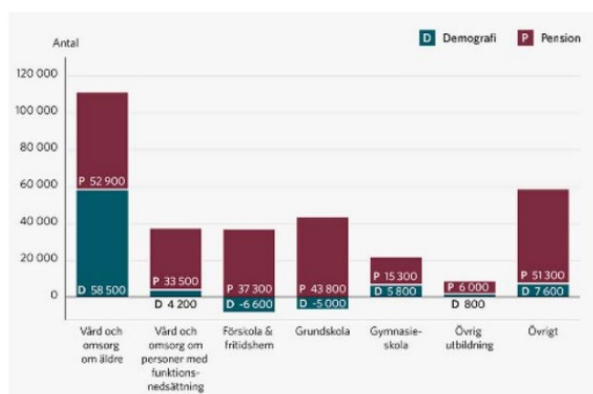
Personaltätheten på helger fortsätter att sjunka.

Bilden visar personaltäthet på vardagar överst och på helgdagar nedtill. Skövde ligger långt under kommunmedel. Observera att x-axeln är bruten (år 2021 och 2022 saknas.) Bildkälla: SKRs verktyg Kolada.

Vi menar, fortsatt, att personalsituationen behöver åtgärdas, istället för att utredas: Genom successivt ökad personaltäthet tills vi närmar oss medeltal för Sveriges kommuner.

Ledarskapet i organisationen behöver utvecklas och vara mer av ett stöd, med tydlighet och närvaro. Vi vill se mer omvårdnadskompetens och arbetslivserfarenhet i branschen hos enhetschefer.

Behov av att anställa 2021-2031 i Sverige har en tyngdpunkt på Äldreomsorg.

Socialtjänst.

Socialtjänstens uppdrag är att stödja, hjälpa och skydda utsatta grupper i samhället. Socialtjänsten arbetar förebyggande med bland annat familjerådgivning, familjecentraler och integrationsverksamhet. Boskola, som ingår i integrationsarbetet, bör utvecklas att omfatta tidigt förebyggande arbete mot hedersrelaterad problematik.

Socialtjänsten bedriver även myndighetsutövning och har med stöd av socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt lag om vård av missbrukare (LVM) en skyldighet att tex omhänderta barn som far illa eller missbrukare. Socialtjänsten utfärdar även tillstånd till och bedriver tillsyn av näringsidkare som säljer tobak och serverar alkohol.

Socialtjänsten har yttersta ansvaret för personer som inte klarar sin egen försörjning. Inom Skövde socialtjänst arbetas det aktivt med personer som står utan egen försörjning, detta har resulterat i att Skövde har låga kostnader för försörjningsstöd. Inom socialtjänsten har Skövde kommun på senare år infört serviceinsatser inom olika enheter, tex familjerådgivning eller missbruksbehandling.

En serviceinsats behöver inte vara biståndsbedömd vilket innebär att socialtjänsten blir lättillgänglig för den som behöver när den behöver den. Socialtjänsten bör därför tilldelas tillräckliga medel för att kunna bedriva förebyggande insatser utöver den lagstadgade verksamheten, detta kommer att spara pengar i slutändan.

Ungdomar och barn som får en bra skolgång och godkända betyg löper mindre risk att hamna i kriminalitet och utanförskap, därför är skolan den enskilt viktigaste framgångsfaktorn. Skolan måste vara en trygg och välkomnande plats för våra barn och elever. Det är viktigt att det finns en tät dialog och ett samarbete mellan BVC/elevhälsa och socialtjänst för att sätta in insatser i tid för de barn och ungdomar som riskerar hamna i utanförskap.

De senaste åren har antalet orosanmälningar och utredningar på barn och unga ökat, det är viktigt att tillräckliga resurser tilldelas socialnämnden så att förebyggande insatser kan premieras. Vad vi de senaste åren också sett är en ökning av är antalet fall av hedersrelaterat våld. Det är svårt att komma åt och det finns sannolikt ett stort mörkertal. De skyddsplaceringar som görs där det finns en hedersproblematik blir ofta långvariga och därmed kostsamma.

- Fortsätta utveckla serviceinsatser på flera områden så att socialtjänsten förblir lättillgänglig.
- Tillföra pengar så att de ökade kostnaderna för familjehemsplaceringar täcks.
- Fortsätta det goda arbetet med att arbeta aktivt med personer i försörjningsstöd, bland annat med att samarbeta med arbetsmarknadsenheten.
- Fortsätta det goda integrationsarbete som finns med Skövde bostäder AB.
- Öka anslaget till kvinnohuset Tranan i syfte att ge dem möjlighet till att bedriva förebyggande arbete.
- Tillföra pengar till budget för skyddat boende.

Företagsklimat och medborgarservice.

Ett företagsklimat i toppklass.

Skövde kännetecknas av ett fåtal stora arbetsgivare och om än det är en styrka med dessa stora aktörer som skapar arbetstillfällen och drar mycket stora investeringar till Skövde, så är det även en svaghet att det inte finns en större bredd av små- och medelstora företag som kan ta vara på arbetskraft om något händer de större.

En kommun har monopol på det den gör och det behöver därför finnas ett ständigt arbete som förbättrar serviceanda, bemötande och gör att ärenden hanteras så skyndsamt som är möjligt utan att rättssäkerheten åsidosätts. Att medarbetare i kommunen ger uttryck för ett värdskap och är måna om att guida och hjälpa även små och medelstora företag att etableras och utvecklas är därför centralt. Kommunen ska vara en pålitlig partner.

Därför behöver ett systematiskt kommunövergripande arbete för att förbättra företagsklimatet påbörjas inom tjänstemannaorganisationen.

Kommunens processer för handläggning ska trimmas med ambitionen att dessa passar väl in i och koordineras mot företagares processer. Det innebär att förståelse för företagares villkor och processer behöver etableras och kommunen därefter anpassas till dessa.

I detta är det utöver ett gott bemötande av vikt med ökad effektivitet, likabehandling och att undvika konkurrenssnedvridande hantering.

Förbättrad medborgarservice.

På samma vis som i kontakt med företag, juridiska personer, behöver värdskap, bemötande och effektivitet i hantering av invånares, fysiska personers, ärenden förbättras och vad som sägs om företag är även tillämpligt på medborgare. Öppenhet och transparens gentemot media, medborgare, företag, organisationer och politiska företrädare ska kraftigt förbättras.

Tjänstegarantier

Vi vill införa tjänstegarantier för samtliga volymärenden och att dessa följs upp av ansvarig nämnd. Så att svarstider kortas och en medvetenhet om utvecklingen upprätthålls under lång tid även på politisk nivå för att följa upp förbättringsarbetet.

Reformerat kontaktcenter

Vi vill reformera kontaktcenter, så att kontakter i högre grad sker med samma handläggare från gång till annan i samma ärende och att kontakt mer direkt etableras med de tjänstemän som äger att besluta / agera i det frågan gäller.

Kultur- och fritid.

Kultur och fritidsaktiviteter skapar mening i livet och att få sjunga i kör eller träna i en fotbollsklubb ger många en gemenskap, trygghet och glädje. Forskning visar att när vi tar del av organiserade aktiviteter bidrar detta till en bättre hälsa och ett meningsfullt liv.

Vi vill att alla barn, ungdomar och äldre, även de med fysiska funktionsnedsättningar, ska kunna ta del av olika organiserade aktiviteter.

Kultur och fritid gör vår kommun än mer tilltalande och attraktiv när vi kan erbjuda våra medborgare en trygg fritidsverksamhet och en social trygghet.

Kulturturism och kulturföretagande skapar arbetstillfällen och vi vill därför se ett ökat samarbete mellan dessa och olika kulturorganisationer.

Läsfrämjande aktiviteter ger barnen stöd i skolan och skapar en bättre språkutveckling, ger gemenskap och upplevelser i omsorgen. Vi vet att tillgång till kultur och fritid, bibliotek och musik skapar en god hälsa.

Vi vill att fler ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteter i Skövdes alla kommundelar. Uppsökande verksamhet, fler prova på- tillfällen, information på olika språk och relativt låga avgifter för de yngre åldrarna är viktigt.

Fritidsbankens verksamhet ska kunna erbjuda fler barn och ungdomar möjligheter till idrottande och därför behöver öppettider och tillgänglighet utökas.

Ett ökat samarbete mellan föreningar, skola, socialtjänst och fritidsgårdar. Kommunen behöver samarbeta med föreningar för att höja kompetens och kunskap hos ledare om ungas olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Fortsatt utveckling av fritidsgårdarnas verksamhet och utbud och möjlighet att erbjuda ökad trygghet i form av fler trygghetsvärdar. På fritidsgårdar ska övre åldersgräns sänkas till 20 år.

Vi vill att kommunens fritidsgårdar ska välkomna barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Tillgång till bibliotek ska finnas för våra medborgare i våra yttertätorter och möjlighet att låna böcker i bokbuss ska finnas.

Vi vill se utökat kulturutbud på våra äldreboenden.

Vårda våra befintliga grönområden för fortsatt möjlighet till rörelse och rekreation.

Vårda Skövdes kulturhistoria genom att ta hänsyn till ett områdes arkitektur, estetik och kulturvärde vid nybyggnation och områdesutveckling.

Fullmäktiges prioriterade mål för mandatperioden.

Målets funktion i kommunens styrning.

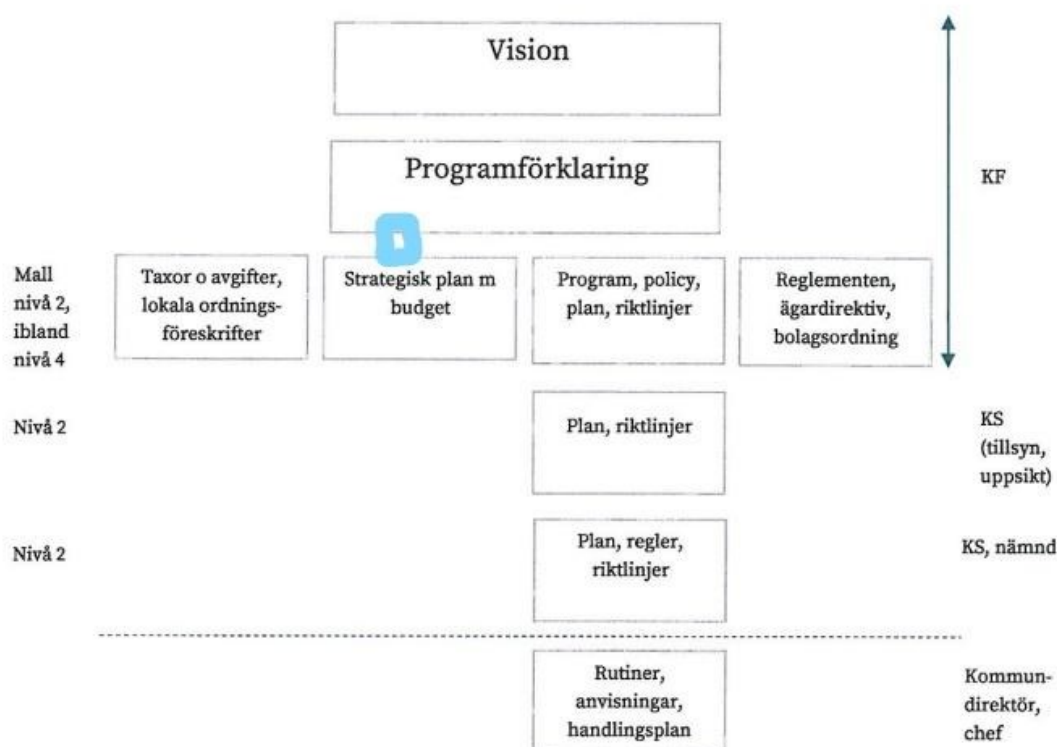
Nedanstående utdrag är från det [dokument](#) i vilket kommunfullmäktige enhälligt fastställt hur kommunens styrning och ledningsstruktur ska vara i vad gäller styrdokument. I klippet har vi indikerat var i hierarkin vi anser att KFs mål platsar, dvs. placerad under Programförklaring och över strategisk plan med budget.

Kommunfullmäktiges mål återfinns idag i dokumentet strategisk plan med budget. Vi anser att målen är och ska vara underordnade den politiska programförklaring som majoriteten avger och syftar till att förverkliga/konkretisera denna politiska programförklaring och över den Visionen. Fullmäktiges mål kan även tänkas tas som separat beslut, eller ingå i programförklaringen.

Denna ordning är väsentlig för att få styrning av den politiska viljeinriktning medborgarna givit sitt stöd till i allmänna val.

6 Dokumenttyper för styrdokument

Nedanstående terminologi och beslutsinstans för styrdokument gäller för samtliga nämnder i Skövde kommun. Undantag får endast göras inom områden där lagstiftning är styrande för den verksamhet som en nämnd bedriver och där det ställs krav på att nämnden upprättar vissa styrdokument.

Figur. Utdrag ur kommunens styrdokument. Den blå markeringen visar var i styrkedjan och dokumenthierarkin Skövdepartiet anser att Fullmäktiges mål platsar.

Skövdepartiet lämnar sitt förslag till strategisk plan med budget såväl en politisk programförklaring, som budget och prioriterade mål.

Om målens art och omfattning / spännvidd. Val av indikatorer.

Målsättningarna kan tänkas omfatta kommunens geografiska område och all verksamhet olika personer företar där, eller den kommunala organisationen och dess verksamhet.

I detta val förespråkar vi det senare. En avgränsning till den egna organisationen.

Som en abstrakt modell för detta kan nedanstående bild från ekonomistyrningsverket, ESV, tjäna.

Där är i vårt tycke den verksamhet som organisationen Skövde kommun och dess ägda bolag med mera bedriver, ofta kallat "kommunkoncernen" som vi kan ställa upp mål för. Inte för vad andra gör inom den geografiska yta där vi är verksamma, eller annorstädes.

Vi kallar denna princip den avgränsande principen. Det är därför viktigt att målen ryms inom tre avgränsningar: Det lagar och förordningar medger. Vårt uppdrag, den kommunala kompetensen och slutligen det våra väljare anser är rätt och klokt att kommunen gör.

Den avgränsande principen framgår av vår politiska programförklaring.

I mätningen av mål vill vi se mål som mäter över hela förädlingskedjan från insatt resurs till uppnådd effekt. Att effekter mäts såväl kvalitativt som kvantitativt och att allra helst dessa effekter ställs i relation till förbrukade resurser.

Verksamhetslogik visar kopplingen mellan mål och effekt

En del i den strategiska planeringen på myndigheten är att ha en bild av hur verksamheten hänger ihop från de mål och resurser som regering och riksdag tilldelar myndigheten, via aktiviteter och prestationer, till myndighetens effekter och måluppfyllelse. Med hjälp av verksamhetslogik kan ni identifiera kopplingarna mellan myndighetens verksamhet och de effekter som ni ska bidra med i samhället.

Verksamhetslogiken hjälper er att identifiera prestationer och beskriva hur de bidrar till myndighetens mål och effekter. Den kan även hjälpa er att diskutera prestationernas volymer, kostnader och kvalitet och hur de bidrar till måluppfyllelse. Det kan ge er ett underlag till hur ni organiserar verksamheten.

Bild: Ekonomistyrningsverket

<https://www.esv.se/statlig-styrning/ekonomisk-styrning/planering-och-uppfoljning/>

Målen spänner alltså i bästa fall över hela denna förädlingskedja, de syftar både till en avsedd effekt i slutändan och de syftar till att vara effektiva.

Annorlunda uttryckt strävar vi efter att ställa upp mål som dels leder till ökad ändamålsenlighet (når önskade effekter inom nyss nämnda tre avgränsningar för vår egna kommunala organisation) dels leder till ökad effektivitet (förbrukar så lite resurser som möjligt för att nå dessa önskvärda effekter).

I hushållandet med resurser och i att fatta väl balanserade beslut anser vi det angeläget att varje enskilt beslut är balanserat mellan ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet i detta inkluderar vi resiliens och hållbarhet i kris och krig i begreppet social hållbarhet.

Det kan poängteras att balans mellan de tre hållbarhetsdimensionerna för oss är en princip som ska genomsyra varje beslut. Hållbarhetsdimensionerna i sin helhet är således inte ämne för målformuleringar. I detta synsätt ser vi att vi är helt i linje med den hållbarhetspolicy som nyligen beslutats av Skövde kommun.

Skövdepartiet anser att KF-målen borde arbetats fram i en process som tog sin början efter 1/1 2023, men istället utgjorde avgående KSAU-politiker styrgrupp under beredningen.

Vårt förslag till prioriterade mål.

Vi anser att det är angeläget att de syftar till att ge Skövde kommun *som organisation* en ökad *effektivitet* (göra saker rätt) och ökad *ändamålsenlighet* (göra rätt saker).

Denna ambition kan sammanfattas i orden: ***En god kommunal förvaltning.***

I detta är det viktigt att åstadkomma en ökad transparens och öppenhet i den kommunala organisationen, som idag präglas av parallella ledningshierarkier och brister i politisk förankring. Handläggningstider bör kortas, bemötandet förbättras, tjänstegarantier införs och skolresultaten öka.

Reglementerade ansvarsområden för nämnder behöver hedras och inte fortsätta migrera till tjänstemän under kommunstyrelsen i styrgrupper utan protokoll / ske på dekret från KSO / KD utan att diarieföras. Dyligt behöver få ett snabbt slut.

Vi anser att det är angeläget att kommunen strävar efter att vara *en attraktiv bostads- / verksamhetsort.*

Denna ambition kan i vad avser miljön sammanfattas i orden: ***En god miljö för människan.***

I detta är det viktigt att inte endast upprepa samma mitigation strategier ännu en gång (en god miljö för miljöns skull) utan att hellre ta tag i resterande del av miljöområdet där vi inte redan har fungerande åtgärder på plats.

Det pågår krig i Europa.

Samtidigt har kommunen som helhet, med vissa undantag, inte utvecklat strategier för att kunna fungera väl i kris- och krig.

Det svenska elnätet är labilt.

Elpriserna har gått från låga stabila till höga volatila. Vårt elområde gränsar till Europas mest underdimensionerade, SE4 som riskerar utlösa roterande nedsläckning. Vi kan inte räkna med el från regionalt nät om det blir kallt och störningar.

Samtidigt har kommunen inte utvecklat strategier för ö-drift av större generatorer på Stadskvarn / värmeverk och saknar möjlighet att kunna hålla centrala svårevakuerade / samhällsviktiga funktioner strömförsörjda över tid och i tillräcklig omfattning. Annan egen elproduktion kan med fördel utökas. Delar kopplade till ökad resiliens i vattentjänstplan saknas.

Vår ambition att hantera detta kan sammanfattas i orden: ***En god krisberedskap.***

Som tidigare nämnts, stödjer vi att det utarbetas ett ekonomiskt mål. Vilket också lagts till efter att vi föreslagit detta på ett möte i Arena Skövde. Vi anser det angeläget att följa såväl förvaltningens som kommunkoncernens ekonomi med detta mål samt att mätperiod spänner över minst en konjunkturcykel och är sådant att det leder till god ekonomisk hushållning. Konkretiseringen av nuvarande finansiellt mål uppfyller dessa kriterier. Varigenom Skövdepartiet röstat för och stödjer det antagna finansiella målet.

Denna ambition kan sammanfattas i orden: ***En god ekonomi.***

Slutligen har Skövdepartiet identifierat infrastruktur och samhällsplanering som en central komponent över vilken kommunen har stor, men inte full, rådighet.

Detta är, liksom människors livsmiljö nämnd särskilt ovan, en viktig komponent i att vara *en attraktiv bostads- / verksamhetsort*. Liksom det är en viktig komponent i att arbetsmarknadsområdet är vitalt, konkurrenskraftigt och växande.

Däri är vårt fokus vad kommunen som organisation själv kan göra för att åstadkomma denna ökade attraktivitet:

Kortare tomtköer. Kortare bilköer. Kortare pendlingstider. Förbättrad logistik. Förbättrade förutsättningar för flygrörelser och distansarbete.

Vilket vi vill åstadkomma genom infrastrukturutbyggnad med fokus på kortade restider, minskad förtätning, ökad stadsspridning. Där Skövde växer i lagom takt över hela ytan och inte växer snabbare än infrastruktur och samhällsservice, samt tar hjälp av modern teknik.

Denna ambition kan sammanfattas i orden: ***En god infrastruktur.***

Vårt förslag till Kommunfullmäktiges prioriterade mål för mandatperioden i sammanfattning:

- Vi tillstyrker nu gällande finansiellt mål. Då vi anser att det svarar väl upp mot vår målsättning om;

En god ekonomi.

- Vi yrkar att övriga tre kommunfullmäktigemål ersätts med följande fyra målsättningar:

En god kommunal förvaltning.

En god miljö för människan.

En god krisberedskap.

En god infrastruktur.

- Vi yrkar att förvaltningen ges i uppdrag att utarbeta förslag på indikatorer för målen enligt ovan och återkomma med förslag till beslut angående dessa.

Budget

Följande prioriteringar finns med från tjänstemännens budgetunderlag

Kommunstyrelsen:

- Assar 1 000 tkr
- ~~International house 750 tkr~~
- Uppräkning bidrag och transfereringar

Barn och utbildning:

- Satsning skolan 10 000 tkr

Socialtjänst:

- Satsning socialtjänst/placeringar 5 000 tkr
- Mini Maria 200 tkr

Kultur och fritid:

- Uppräkning föreningsbidrag 200 tkr

Följande prioriteringar görs, respektive tas bort, relativt tjänstemännens budgetunderlag:

Kommunstyrelsen 2024

- Reducerad overhead. (Färre strategier, samordnare och informatörer.) -15 mnkr.
- Därutöver införs ett förhöjt effektiviseringskrav om 2% motsvarande -8,9, -8,4, -8,3 mnkr per år.
- International House -0,75 mnkr

Detta ger en nettoeffekt 2024 relativt tjänstemännens budgetförslag som utgör en besparing på kommunstyrelsens budget om -24,65 mnkr år 2024.

Barn- och utbildningsnämnden 2024

- Reducerad overhead/centrala medel -10, -5, -5 mnkr
- Ökat anslag till grundskolor + 18,6, +5, +5 mnkr.
- Därutöver halveras effektiviseringskravet motsvarande +7 -+7,1 och +7,2 mkr

Detta ger en nettoeffekt relativt tjänstemännens budgetförslag som utgör ett tillägg till Barn och utbildningsnämndens budget om +15,6 mnkr år 2024.

Vård- och omsorgsnämnden
2024

- Personalförstärkning 20 mnkr
- Enhetsassistenter 6 mnkr
- Därutöver halveras effektiviseringskravet motsvarande +5,7 -+5,8 och +5,9 mnkr

Detta ger en nettoeffekt relativt tjänstemännens budgetförslag som utgör ett tillägg år 2024 till Omvårdnadsnämndens budget om +31,7 mnkr

Pengarna skall användas för att komma till rätta med den låga personaltätheten.

Socialnämnden 2024

- Kvinnojour 0,25 mnkr

Nettoeffekt för socialnämnden 2024 + 0,25 mnkr, relativt tjänstemännens budgetförslag.

Kultur- och fritidsnämnden 2024

Nettoeffekt för Kultur och fritidsnämnden år 2023 är +/- 0 mnkr.

Servicenämnden 2022 och 2023.

- Kompenseras via
Indexuppräkning

Nettoeffekt 2023 relativt tjänstemännens budgetförslag för Servicenämnden är +/- 0 mnkr.

Uppdrag kopplade till budgeten.

1. Budgeten fastställs enligt ovan.
2. Oförändrad utdebitering år 2024: 21,61 Kr.
3. Kommunstyrelsen och nämnder får i uppdrag att ta fram verksamhetsplan och budget för att verkställa ovanstående program och budget.
4. Kommundirektören får i uppdrag att ta fram reviderade förslag på bolagsordningar och ägardirektiv för Skövde Bostäder AB (etablering av senior- och trygghetsbostäder) och Kreativa Hus AB (försäljning av del av befintliga ytor för att bygga fler nya åt företagsparken) i syfte att verkställa ovanstående program.
5. Handlingsplan 22 avslutas.
6. Handlingsplan 26 påbörjas ej. Uppdraget att effektivisera verksamhet skall istället ske förvaltningsövergripande med politisk insyn, styrning och ledning från berörda nämnder på protokollförda möten. Detta uppdrag finns redan i reglementen men förtydligas i respektive reglementen. Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram förslag på reviderade reglementen för att tydliggöra att detta leds politiskt.
7. Internräntan fastställs till 1,75% undantaget Skövde VA:s skulder för ännu ej anslutna exploateringsområden där räntan sätts till 0,0% varigenom den skulden således bärs av skattekollektivet, som är de vilka exploaterar dessa markområden.
8. Uppdrag ges till kommundirektören att genomföra en verksamhetsförändring som innebär att sektorschefer anställs av respektive nämnd och tituleras förvaltningschef, för ökad öppenhet och transparens, samt undvikande av dubbla ledningshierarkier / lojalitetskonflikter.
9. Uppdrag till Sektor samhällsbyggnad att vikta om kommunens exploatering från nuvarande tunga fokus på förtätning och omställning till en ökad andel småhus (villor / radhus) i syfte att mer än halvera tomtkön inom planperioden.
10. Uppdrag att ändra inriktning på detaljplan Locketorp, att efter initial etapp på redan byggbar mark i sydväst, därefter lägga till en etapp två i nordväst. Samtliga vid sidan av landningsbanan. Detaljplanen ska medge fortsatt flygplatsdrift på landningsbanan som blir etapp tre. Industrijärnväg / industrispår / terminal i söder tillåts ej skära av möjligheterna att förlänga landningsbanan söderut.
11. Uppdrag ges till kommundirektören att ta fram nytt ägardirektiv till AB Skövdebostäder av vilket framgår att bolaget skall bygga och uppföra en kombinerad anläggning med bostäder och fotbollsarena. Vidare skall detaljplan för detta tas fram.
12. Samtliga verksamheter ges i uppdrag att ta fram en plan på hur de skall klara att fortsatt bedriva verksamhet i kris och krig vid en veckas totalt avbrott av samhällsviktiga nyttigheter, såsom el och drivmedel, samt tre månader med 50%-ig försörjning av dessa. Dessa planer skall vara klara till 2024-03-01.
13. En plan och i förekommande fall beräkningsmodeller för hur fristående utförare av kommunala kärnuppgifter kan ges konkurrensneutrala ekonomi- och drift-villkor tas fram. Uppdraget åligger Barn- och Utbildningsnämnd respektive Vård- och Omsorgsnämnd. Då dessa är av principiell art och större vikt ska de fastställas av kommunfullmäktige.
14. Uppdrag ges till kommundirektören att reformera kontaktcenter för ökad serviceanda.
15. Uppdrag ges till samtliga verksamheter att ta fram tjänstegarantier för den tid ärenden handläggs på i syfte att ärenden ska handläggas så snabbt som möjligt.

Resultatbudget.

(tkr)

Kommunstyrelsen	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	575 552	596 122	568 382	564 317
Pris- och personalkostnadsindex	26 586			
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader	6 148	5 803	6 228	4 683
Budgetprioriteringar	1 268	-4 132	1 075	2 100
International House		-750		
Reducerad overhead		-15 000		
Verksamhetsövergångar	-11 993	-1 739	0	0
H22				
Effektivisering 2 %	-1 439	-11 922	-11 368	-11 286
Årets ram	596 122	568 382	564 317	559 814

Barn och utbildningsnämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	1 341 222	1 401 847	1 426 749	1 436 001
Pris- och personalkostnadsindex	37 699			
Demografiberäkning förskola, grundskola, fritidshem	7 400	9 400	10 000	10 000
Demografiberäkning gymnasium	1 600	1 100	1 500	1 500
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader Förskola	3 338	2 689	4 586	0
Investeringsrelaterade kostnader Grundskola inkl fritidshem	-39	622	300	0
Investeringsrelaterade kostnader Gymnasium	0	0	0	500
Budgetprioriteringar	17 000	10 000	0	0
Ökat anslag grundskolor		33 600	5 000	5 000
Nedtrappning av MME		-15 000		
Reducerad overhead/centrala medel		-10 000	-5 000	-5 000
Verksamhetsövergångar	334	-500	0	0
H22				
Effektivisering 0,5 %	-6 706	-7 009	-7 134	-7 180
Årets ram	1 401 847	1 426 749	1 436 001	1 440 821

Resultatbudget. (forts)

Vård och omsorgsnämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	1 087 600	1 138 336	1 168 912	1 182 362
Pris- och personalkostnadsindex	34 153			
Demografiberäkning	10 500	10 163	9 326	13 899
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader Gruppboende	-4 697	-204	10 319	4 314
Investeringsrelaterade kostnader Äldreomsorg	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	15 000	0	0	0
Enhetsassistenter		6 000		
Personalförstärkning		20 000		
Verksamhetsövergångar	1 218	309	-350	-350
H22				
Effektivisering 0,5 %	-5 438	-5 692	-5 845	-5 912
Årets ram	1 138 336	1 168 912	1 182 362	1 194 314

Socialnämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	226 706	248 832	250 534	248 029
Pris- och personalkostnadsindex	8 754			
Demografiberäkning				
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	15 200	5 200	0	0
Kvinnojour		250		
Verksamhetsövergångar	-695	-1 259	0	0
H22				
Effektivisering	-1 134	-2 488	-2 505	-2 480
Årets ram	248 832	250 534	248 029	245 549

Kultur- och fritidsnämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	181 423	196 317	200 089	201 761
Pris- och personalkostnadsindex	3 244			
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader	922	3 196	3 473	1 900
Budgetprioriteringar	6 100	200	200	0
Verksamhetsövergångar	5 535	2 339	0	0
H22				
Effektivisering	-907	-1 963	-2 001	-2 018
Årets ram	196 317	200 089	201 761	201 643

Resultatbudget. (forts)

Servicenämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	7 752	12 160	10 176	9 196
Pris- och personalkostnadsindex	120			
<u>Driftkompensation investeringar</u>				
Investeringsrelaterade kostnader	4 288	-1 984	-980	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Verksamhetsövergångar	0	0	0	0
Effektivisering				
H22 * (energieffektivisering)				
Taxefinansierad verksamhet				
Årets ram	12 160	10 176	9 196	9 196

* korrigerig sker främst via finanssen

Bygglövsnämnd	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Ram föregående år	500	500	500	500
Årets ram	500	500	500	500

	Budget	Plan	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Kommunfullmäktige	4 711	4 805	4 901	5 048
Revision	1 802	1 838	1 875	1 931
Valberedning				
Överförmyndare	6 999	7 219	7 439	7 659
Valnämnd	60	1 300	0	0
Arvodesnämnd	0	0	0	0
Summa förvaltningar	3 607 685	3 640 503	3 656 381	3 666 474

Finansverksamhet	-180 407	13 861	44 702	204 987
Summa nettokostnad	3 427 278	3 654 364	3 701 083	3 871 462

Resultatbudget. Sammanställning.

Resultatbudget (mnkr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens nettokostnader	-3 427,3	-3 654,4	-3 701,1	-3 871,5
Avskrivningar	-275,0	-290,0	-305,0	-320,0
Verksamhetens nettokostnader	-3 702,3	-3 944,4	-4 006,1	-4 191,5
Skatteintäkter enl. riksprognos SKR	3 187,0	3 330,9	3 489,8	3 652,5
Generella statsbidrag enl. riksprognos SKR	563,6	640,2	640,4	665,7
Verksamhetens resultat				
Finansiella intäkter	18,9	114,7	115,4	117,7
Finansiella intäkter - Värdeöverföring, utdelning	44,0	34,0	34,0	34,0
Finansiella kostnader	-65,5	-159,0	-130,7	-138,0
Resultat efter finansiella poster	45,8	16,4	142,8	140,5
Extraordinära kostnader				
Årets resultat	45,8	16,4	142,8	140,5
Årets resultat i % av skatter o bidrag	1,2%	0,4%	3,5%	3,3%

Investeringsbudget 2024-2026			Budget	Plan	Plan
(Mnkr)		<i>Total projekt budget¹</i>	2024	2025	2026
Inventarier					
	Kommunstyrelsen		3,0	3,0	3,0
	Barn- och utbildningsnämnd		15,0	13	13,0
	Vård- och omsorgsnämnd		2,7	2,3	2,0
	Socialnämnd		0,5	0,5	0,5
	Kultur- och fritidsnämnd		12,4	5,8	5,5
	Servicenämnd		16,1	16,2	27,1
	Summa inventarier		49,7	40,7	51,1
	Fastighetsförvärv		40	40	40
	Inköp av mark väster om flygplatsen	50	50		

Summa fastighetsförvärv		50	90	40	40
Infrastrukturinvesteringar					
Reinvestering gata					
	- Förhöjd budget för asfaltering av vägar	20	10	5	5
	Gata	löpande	20	20	20
	Vandringsleder, naturreservat och alleér	1,5	3,8	2,5	0,5
	Styrning för belysning och LED-belysning	60	20	20	20
	IT investeringar	löpande	4	7	4
Tillväxt, exploatering					
	Badhusgatan mellan Staketgatan och Majorsgatan (Motorn)	15		15	
	Badhusgatan mellan Staketgatan och Kungsgatan	30	20	9	
	Väggkoppling mellan S:a Ryd och N:a Ryd	30	0,5		19,5
	GC-väg Locketorp	20	10		
	Anslutning Västra Ryd	5	5		
	Motorblocket	10	4	6	
Attraktivitet					
	<u>Lekplatser</u>	löpande	3	3	3
	<u>Centrum och parkåtgärder</u>		4,5	4,5	4,5

	Centrumplanering	löpande			
	Parkanpassningar	löpande			
	Yttertätort	30	5	5	
Hållbara trafikslag					
	<u>Kollektivtrafik</u>				
	Kollektivtrafikåtgärder	medfinans ²	4	4	4
	Bussgata Södra Ryd	10	10		
	Bussgata Stallsiken - G:a Törebodavägen	3	1		
	Cykelåtgärder cykelplan	löpande	5	6	6
	Laddinfrastruktur	löpande	1	1	0,5
Trafiksäkerhet och framkomlighet					
	Trafikanordningar	löpande	2	2	2
	Stallsikenrondellen	76	38		
	Normmalmsrondellen	25	25		
	Pentaporten	5	5		
Summa infrastruktur			200,8	110,0	89,0

Investeringsbudget 2024-2026 (mnkr)		Total projekt budget ¹	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Barn och utbildning					
	Förskola Skövde 2026-01	60	34	24	
	Kapacitetsökning 70 platser befintliga förskolor	33	10		
	Ombyggnation och anpassning Frösveskolan	52	2	20	30
	Grundskola F-6 inkl. idrottshall Skultorp. Utredning inkluderar högstadium	82	2	2	40
Summa barn och utbildning		227	48	46	70
Vård och omsorg					
	Gruppbostad-2025-01	27	17		
	Gruppbostad 2026-01	29	10	17	
	Bostad med särskild service 2027	31		10	21
Summa vård och omsorg		87	27	27	21
Socialtjänst					
	Ersättningslokal Swedbankshuset	45	3	30	12

Summa socialtjänst		45	3	30	12
Medborgare och samhälle					
	Magasinslokal	3	3		
	Modernisering kulturhuset	28	24	4	
	Södermalms IP renovering och ombyggnation norra läktaren	40	20		
Summa medborgare och samhälle		71	47	4	0
Övrigt					
	Reinvestering fastighet inkl.kök	löpande	100	130	110
	Verksamhetsanpassningar (Generell investering)	löpande	3	3	3
	Finansierade investeringar	löpande	2	2	2
	Tekniska fastighetsinvesteringar	löpande	25	21	21
	Pedagogisk utemiljö, skolgårdar	löpande	6	3	3
	Västerhöjds kök	100	36	34	30
	Rosa huset	15	5	10	
	Tidanbadet	15	10	5	
Summa övrigt			187	208	169
Summa lokalinvesteringar			312	315	272

Summa investeringar		652	506	452
Taxefinansierad verksamhet				
Affärsverk vatten & avlopp, VA Grundinvestering	löpande	128	40	35
Anpassning Stadskvarn	255			
VA Nyanläggning serviser	löpande	3	3	3
Fibernät	löpande	8	8	7
Summa taxefinansierade investeringar		139	51	45

¹ I den totala projektbudgeten ingår budget utanför budgetperioden

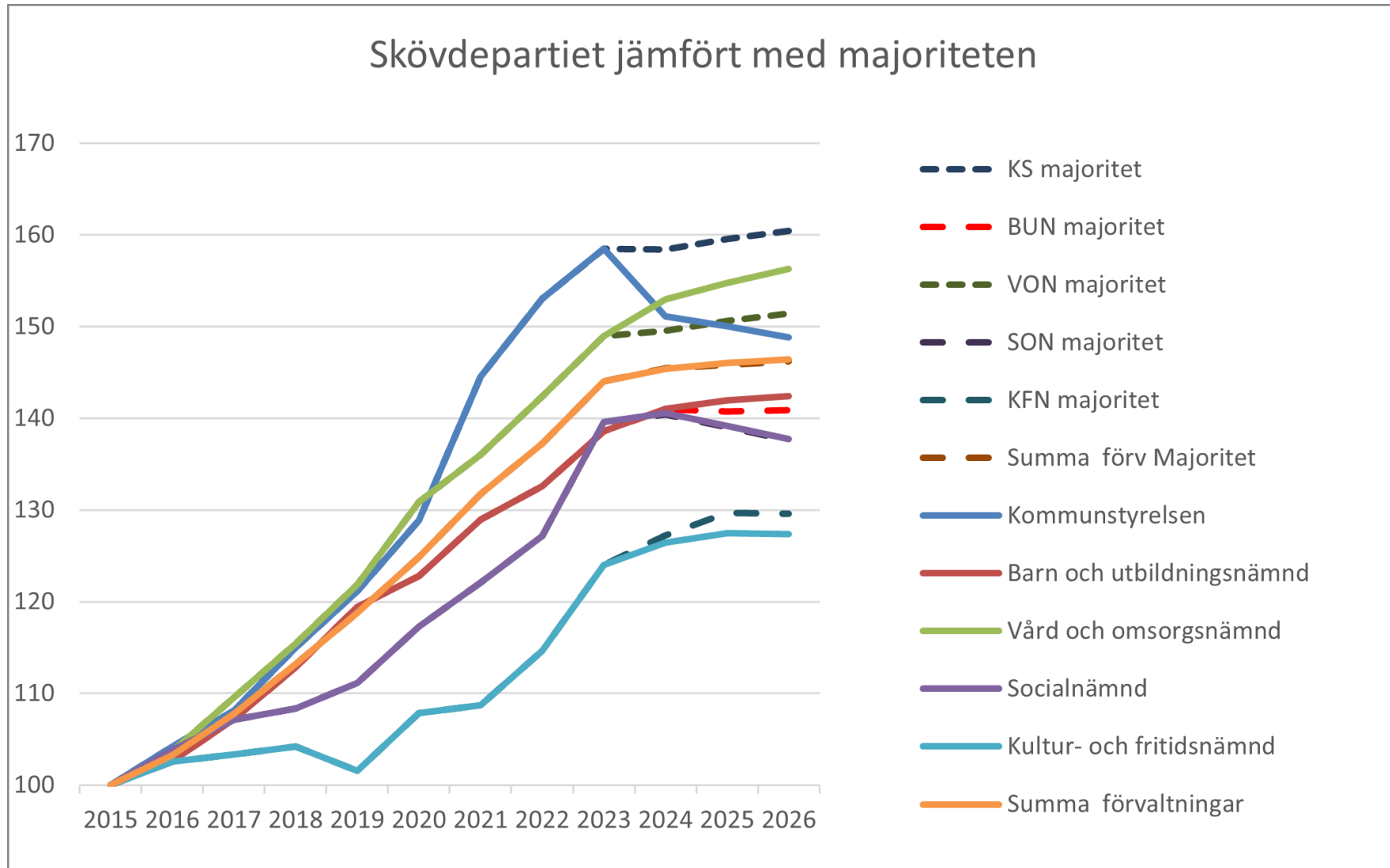
Fortsatta lokalutredningar under 2023-2024	
Kommunal service (verksamhetslokaler) Norra och Södra Skövde	
Yrkesförberedande gymnasieplatser	

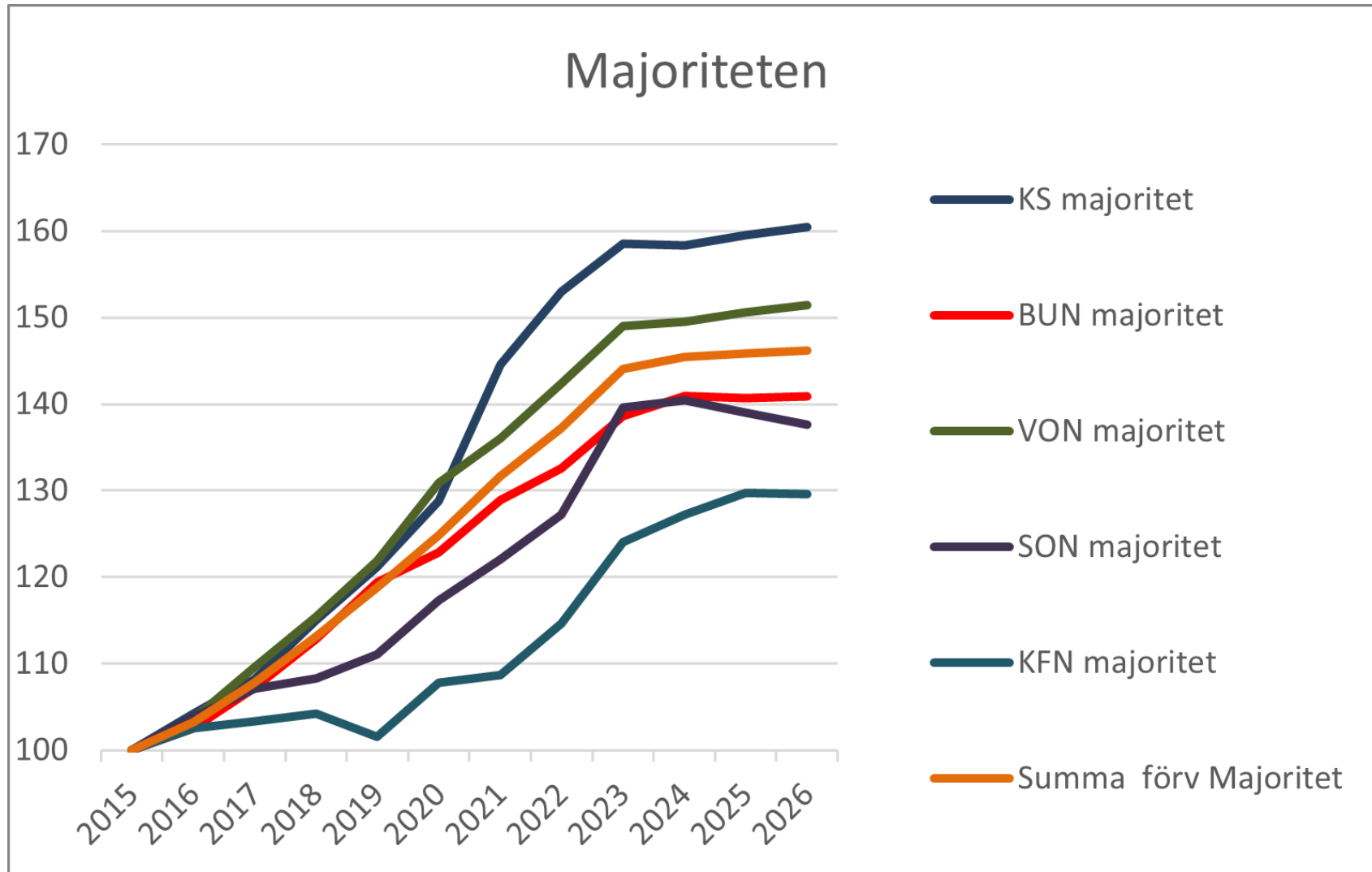
Jämförelse över tid och med majoritetens förslag.

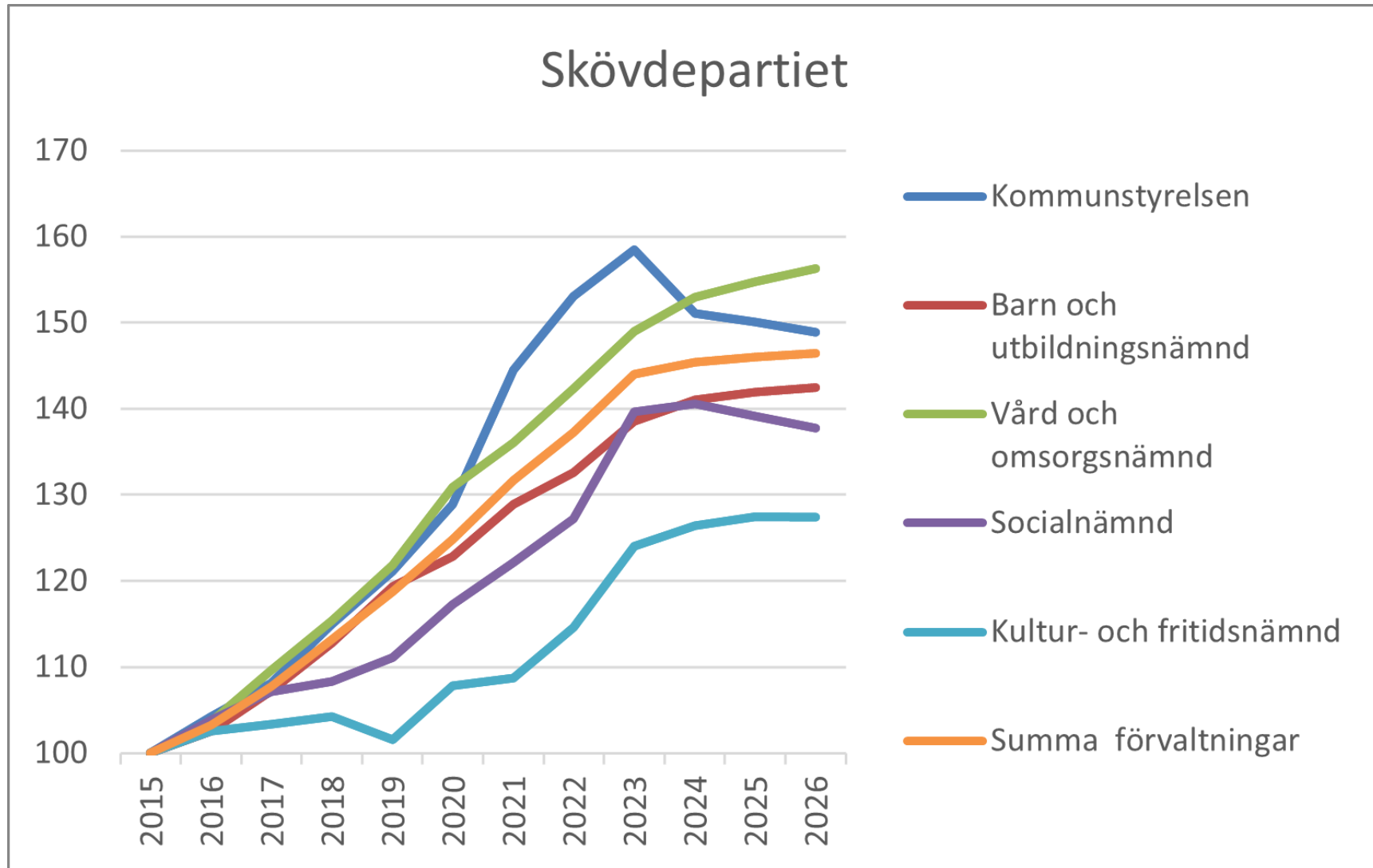
SKÖVDEPARTIET		Nov. budget	Rev Budget	Rev budget	Rev budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Plan	Plan	
Kommunstyrelsen		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	376 114	391 980	406 823	432 555	455 740	484 639	543 606	575 552	596 122	568 382	564 317	559 814
Index	Kommunstyrelsen	100	104,2183221	108,1648	115,0064	121,1707	128,8542	144,5322	153,0259	158,4949	151,1195	150,0388	148,8415
Barn och utbildningsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	1 011 646	1 037 896	1 084 404	1 141 558	1 207 871	1 242 567	1 304 372	1 341 222	1 401 847	1 426 749	1 436 001	1 440 821
Index	Barn och utbildningsnämnd	100	102,5947939	107,1921	112,8417	119,3967	122,8263	128,9356	132,5781	138,5709	141,0324	141,947	142,4234
Vård och omsorgsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	764 023	792 027	837 202	881 648	931 067	1 000 135	1 039 294	1 087 600	1 138 336	1 168 912	1 182 362	1 194 314
Index	Vård och omsorgsnämnd	100	103,66537	109,5781	115,3955	121,8637	130,9038	136,0292	142,3517	148,9923	152,9944	154,7548	156,3191
Socialnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	178 243	185 089	190 971	193 088	198 047	209 066	217 632	226 706	248 832	250 534	248 029	245 549
Index	Socialnämnd	100	103,8410409	107,1409	108,3283	111,1105	117,2928	122,0986	127,1895	139,6026	140,5578	139,1523	137,7607
Kultur- och fritidsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	158 271	162 311	163 544	164 963	160 768	170 676	172 096	181 423	196 317	200 089	201 761	201 643
Index	Kultur- och fritidsnämnd	100	102,5526616	103,3315	104,2279	101,5776	107,838	108,7351	114,6282	124,0384	126,4215	127,478	127,4037
Summa förvaltningar		2 504 189	2 585 706	2 698 295	2 834 561	2 974 165	3 126 723	3 298 488	3 436 000	3 607 685	3 640 503	3 656 381	3 666 474
	Summa förvaltningar	100	103,2552505	107,7513	113,1928	118,7676	124,8597	131,7188	137,2101	144,066	145,3766	146,0106	146,4137

MAJORITETEN		Nov. budget	Rev Budget	Rev budget	Rev budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	376 114	391 980	406 823	432 555	455 740	484 639	543 606	575 552	596 122	595 664	600 110	603 393
Index	KS majoritet	100	104,2183221	108,1648	115,0064	121,1707	128,8542	144,5322	153,0259	158,4949	158,3733	159,5553	160,4282
Barn och utbildningsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	1 011 646	1 037 896	1 084 404	1 141 558	1 207 871	1 242 567	1 304 372	1 341 222	1 401 847	1 426 140	1 423 678	1 425 527
Index	BUN majoritet	100	102,5947939	107,1921	112,8417	119,3967	122,8263	128,9356	132,5781	138,5709	140,9722	140,7289	140,9116
Vård och omsorgsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	764 023	792 027	837 202	881 648	931 067	1 000 135	1 039 294	1 087 600	1 138 336	1 142 581	1 150 451	1 156 809
Index	VON majoritet	100	103,66537	109,5781	115,3955	121,8637	130,9038	136,0292	142,3517	148,9923	149,548	150,5781	151,4102
Socialnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	178 243	185 089	190 971	193 088	198 047	209 066	217 632	226 706	248 832	250 284	247 782	245 304
Index	SON majoritet	100	103,8410409	107,1409	108,3283	111,1105	117,2928	122,0986	127,1895	139,6026	140,4173	139,0136	137,6234
Kultur- och fritidsnämnd		budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mnkr	Årets ram	158 271	162 311	163 544	164 963	160 768	170 676	172 096	181 423	196 317	201 348	205 304	205 104
Index	KFN majoritet	100	102,5526616	103,3315	104,2279	101,5776	107,838	108,7351	114,6282	124,0384	127,2172	129,7168	129,5904
Summa förvaltningar		2 504 189	2 585 706	2 698 295	2 834 561	2 974 165	3 126 723	3 298 488	3 436 000	3 607 685	3 641 855	3 651 235	3 660 507
Index	Summa förv Majoritet	100	103,2552505	107,7513	113,1928	118,7676	124,8597	131,7188	137,2101	144,066	145,4305	145,8051	146,1754

DIFFERENS	Nov. budget	Rev Budget	Rev budget	Rev budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Plan	Plan
	budget 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunstyrelsen												
Årets ram										-27 282	-35 793	-43 579
Kommunstyrelsen										-4,6%	-6,0%	-7,2%
Barn och utbildningsnämnd										2024	2025	2026
Årets ram										609	12 323	15 294
Barn och utbildningsnämnd										0,0%	0,9%	1,1%
Vård och omsorgsnämnd										2024	2025	2026
Årets ram										26 331	31 911	37 505
Vård och omsorgsnämnd										2,3%	2,8%	3,2%
Socialnämnd										2024	2025	2026
Årets ram										250	247	245
Socialnämnd										0,1%	0,1%	0,1%
Kultur- och fritidsnämnd										2024	2025	2026
Årets ram										-1 259	-3 543	-3 461
Kultur- och fritidsnämnd										-0,6%	-1,7%	-1,7%
Summa förvaltningar										-1 352	5 146	5 967
										0,0%	0,1%	0,2%

BILAGA TILL BUDGET FÖR 2024 – 2026

Förutsättningar för Budget

Omvärld: Digitalisering och elektrifiering.

Det pågår en digitaliseringstrend som dels utsträcker täckning för digital kommunikation över allt större ytor med fiber, satellit, 5G och IoT nätverk, dels involverar artificiell intelligens och maskinlärning.

Samtidigt sker en elektrifiering med allt billigare och bättre presterande energilagring.

Kombinationen av dessa två trender kan exemplifieras i vad avser fordon dels med självkörande el-personbilar på marken, dels med autonoma PAV i luften.

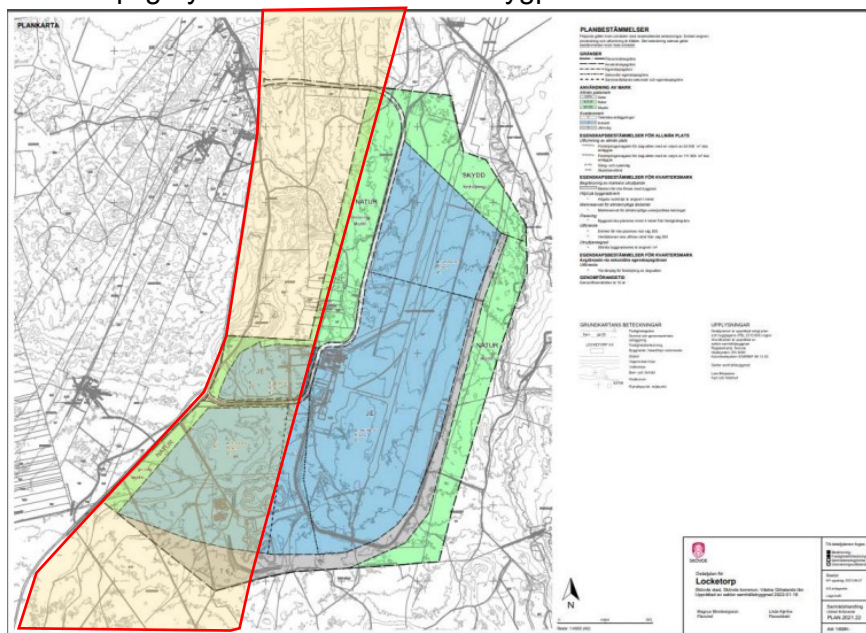
I vår region ökar därmed behovet av flygplatser och flygledning, en omvälvning sker bland de fordonstillverkare som producerar dessa person och lastfordon i luften och på marken.

El-energibehovet ökar i och med elektrifiering av fordon och omställning av industrin, liksom mjukvaruinhåll och integration med kommunikationsteknologier ökar.

Denna omställning kräver att resurser öppnas för kapital utifrån att investeras i elproduktion, energilagring liksom i kommunikationsinfrastruktur och produktionsanläggningar av framtidens mobilitet och kommunikationer.

Tillgången på el i elnätet är efter ett antal större etableringar begränsad fram till och med år 2030. Det innebär att det är mycket gott om tid att köpa in, detaljplanlägga och iordningställa mark bredvid flygplatsen innan det kan bli tal om en eventuell större ytterligare energikrävande industrietablering. Det finns därför inget skäl att stänga Skövde flygplats utifrån markbehov.

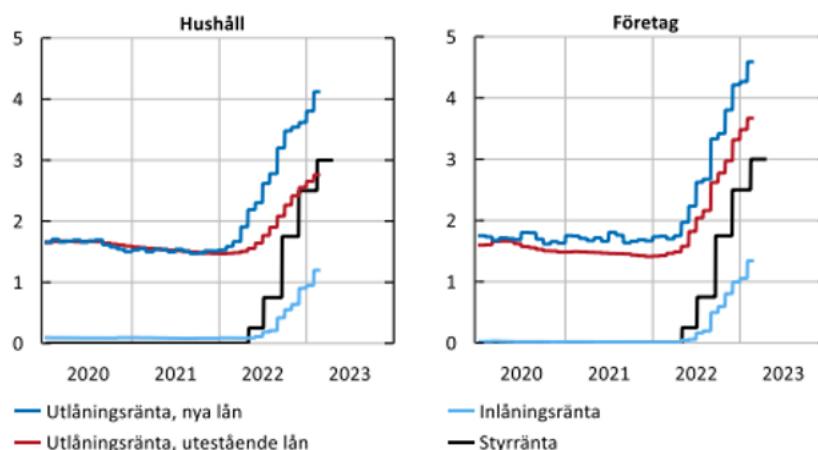
Den lämpliga ytan bredvid är större. Flygplatsen kan och bör behålla sin funktion.

Omvärld: Ekonomi

Diagram 18. Styrränta samt genomsnittliga in- och utlåningsräntor på nya respektive utestående lån

Procent

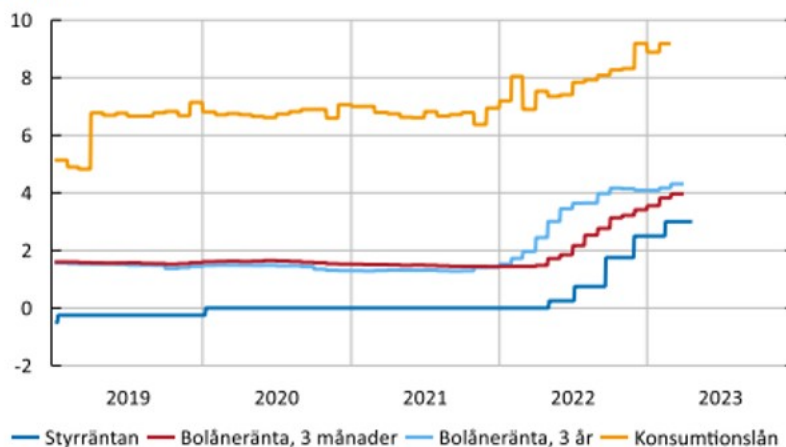
Anm. Volymviktade medelvärden av monetära finansiella instituts in- respektive utlåningsräntor på samtliga löptider. Hushållens utlåningsränta avser lån för bostadsändamål. Nya lån avser även omförhandlade lån.

Källor: SCB och Riksbanken.

Räntenivåerna stiger när Riksbanken världen över höjer styrräntor i syfte att kyla ned prisutvecklingen. Många svenska hushåll är räntekänsliga genom korta bindningstider.

Diagram 20. Riksbankens styrränta och utlåningsräntor till hushåll

Procent

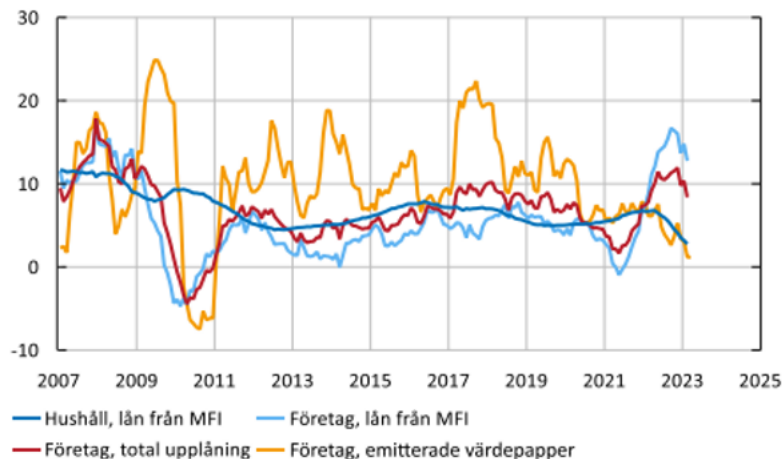
Anm. Bolåneräntorna utgör ett genomsnitt av faktiska bolåneräntor från Länsförsäkringar Bank, Nordea, SBAB, SEB, SHB och Swedbank. Dagsdata för styrräntan, månadsdata för övriga räntor. Från april 2019 utökades urvalet av institut som rapporterar räntestatistik, vilket gör att serien med ränta för konsumtionslån ökar markant.

Källor: Respektive bolåneaktör, SCB och Riksbanken.

Detta påverkar i synnerhet hushåll i storstadsregioner och i expansiva kommuner där hushållen i tyfallet har en högre skuldsättning räknat i årsinkomster.

Diagram 19. Hushållens och företagens upplåning

Årlig procentuell förändring

Anm. Monetära finansiella instituts (MFI) utlåning till hushåll och icke-finansiella företag justerad för omklassificeringar samt köpta och sålda lån. De icke-finansiella företagens emitterade värdepapper är valutajusterade. Lån från MFI utgör cirka två tredjedelar av den totala utlåningen till företag medan emitterade värdepapper utgör cirka en tredjedel. Total upplåning avser summan av lån från MFI och emitterade värdepapper.

Källor: SCB och Riksbanken.

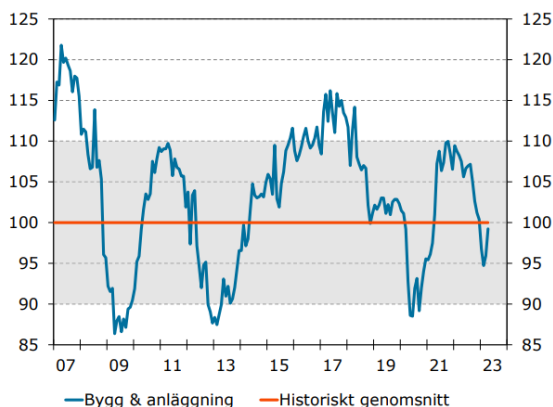
Nyupplåning minskar nu därför både hos hushåll och hos företag. Efter att ett par år tidigare tvärtom ökat till följd av de stimulanser som då följde i spåret av pandemin.

Denna lägre upplåningstakt och högre räntekostnader för hushåll har lett till lägre investeringstakt i bostäder och produktionsanläggningar, samt till lägre handel.

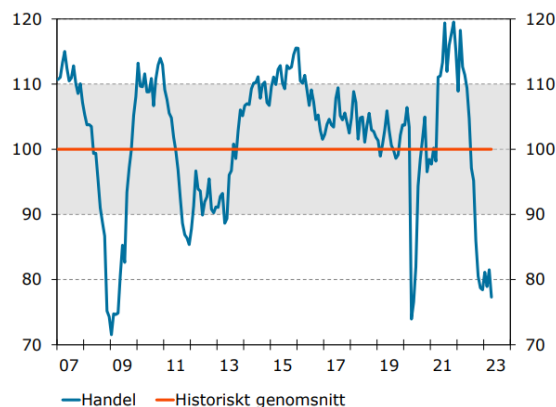
I år minskar BNP med 1,0 procent, främst drivet av att både hushållens konsumtion och investeringarna i ekonomin faller. Det är ovanligt att BNP faller.

Bygg- och anläggningsverksamhet

Konfidensindikator, index medelvärde=100

Handel

Konfidensindikator, index medelvärde=100

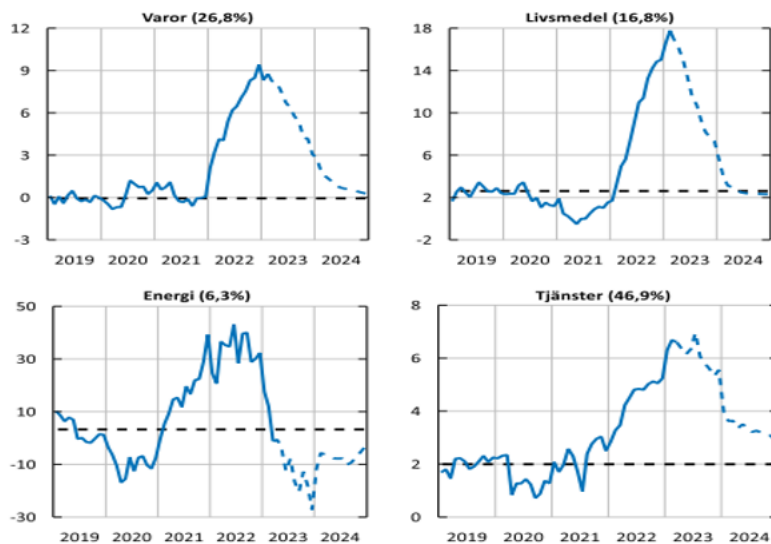

Det är av vikt att se mönster historiskt och minnas att planperioden för budget är 2024-2026.

Tidigare stimulanser av ekonomin i efterföljden av pandemin har lett till snabba prisökningar.

Diagram 40. Prognoser för olika delindex i KPIF 2023 och 2024

Årlig procentuell förändring

Anm. Varor avser varupriser exklusive energi och livsmedel. Inom parentes visas vikten i KPIF, enligt Riksbankens indelning. Här visas inte kapitalstocksindex som har vikten 3,2 procent. Horisontella streckade linjer avser medelvärden för perioden 2000–2019. Heldragen linje avser utfall, streckad linje avser Riksbankens prognos.

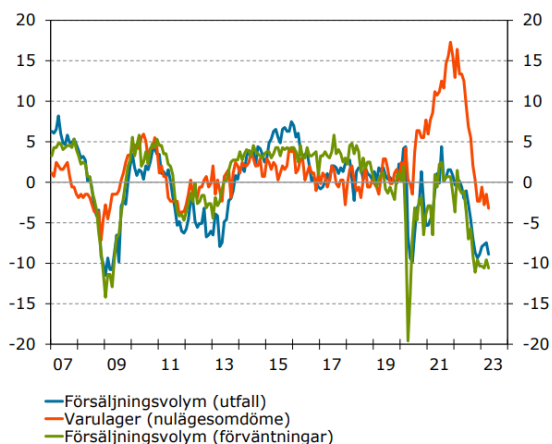
Källor: SCB och Riksbanken.

De snabba prisökningarna senaste året prognostiseras av konjunkturinstitutet att återgå mot mer normala nivåer. Om än de förutser att det dröjer till 2024 innan konsumentprisindex / "inflationen" är nere på 2% som är Riksbankens mål.

Det är inte endast räntestimulanser som drivit upp priser. Kriget i Europa har påverkat varuflöden och energipriser. Emellertid har pris på energi fallit åter något.

Handel

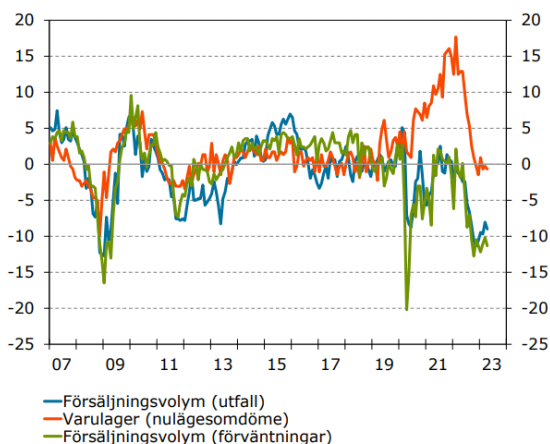
Frågors bidrag till konfidensindikator

Källa: Konjunkturinstitutet.

Detaljhandel

Frågors bidrag till konfidensindikator

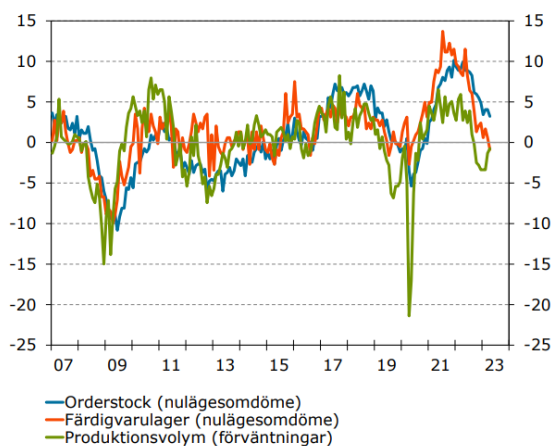

Källa: Konjunkturinstitutet.

Lager och försäljning i Handel / Detaljhandel är nära en bottennivå och det har stor påverkan i en ort som Skövde vilken är centrum för handel i arbetsmarknadsområdet med ett sett till invånarantalet oproportionerligt stor etablering av handel och detaljhandel.

Tillverkningsindustri

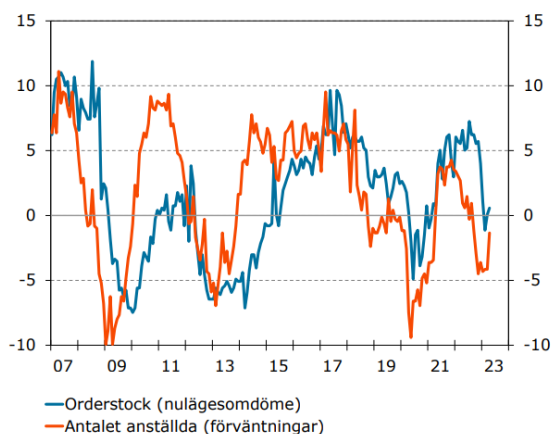
Frågors bidrag till konfidensindikator

Källa: Konjunkturinstitutet.

Bygg- och anläggningsverksamhet

Frågors bidrag till konfidensindikator

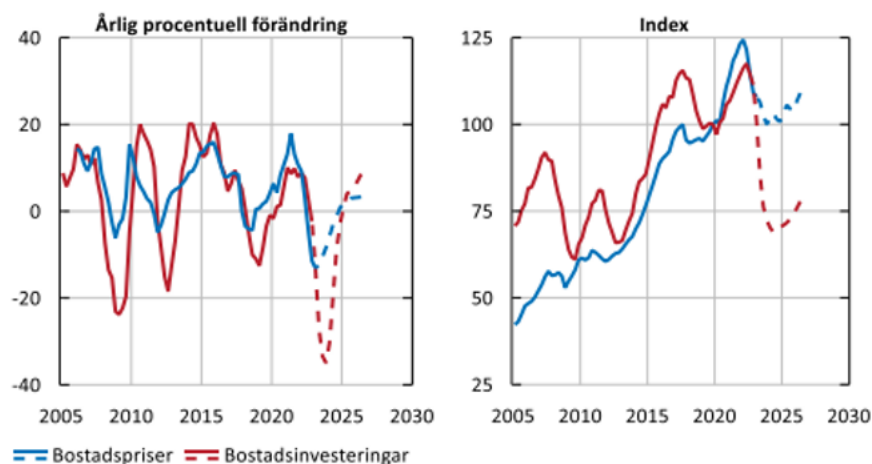

Källa: Konjunkturinstitutet.

Även den tillverkande industrin är nära en vändpunkt.

Diagram 30. Bostadspriser och bostadsinvesteringar

Årlig procentuell förändring (vänster) respektive index 2019 kv4 = 100 (höger)

Anm. Bostadspriser avser prisindex HOX Sverige (källa Valueguard) för bostadsrätter och villor. Heldragen linje avser utfall, streckad linje avser Riksbankens prognos.

Källor: SCB, Valueguard och Riksbanken.

På bostadsmarknaden har de högre räntorna, jämte prisuppgångar på byggmaterial, lett till en snabb avkylning av nyproduktion och andra bostadsinvesteringar, liksom till lägre priser.

Regionalt i Skaraborg sker en mängd utbyggnad av industriproduktion som på sikt kan antas skapa en ökad efterfrågan på bostäder under planperiodens slut runt år 2026 och framåt mot 2030.

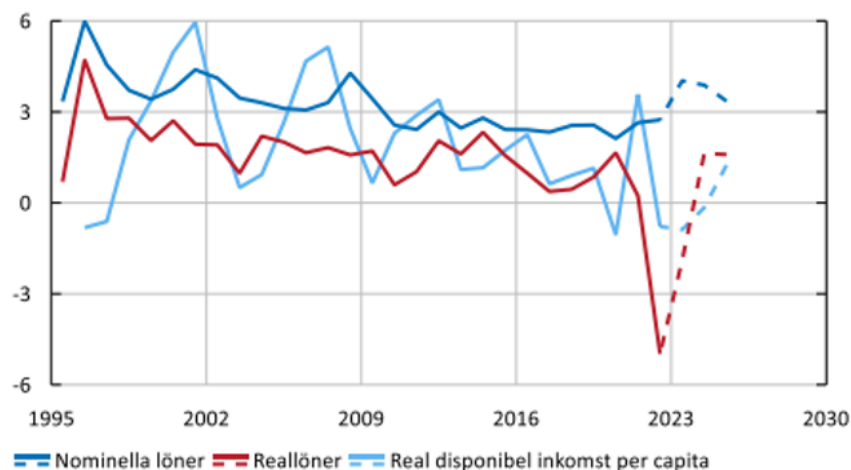
Det behovet av bostäder regionalt kan även antas sammanfalla med högre byggkonjunktur nationellt mot slutet av decenniet givet marknadens cykliska natur och historiska mönster. Konjunkturlägen som brukar göra byggnation av kommunala fastigheter dyrare eftersom det konkurrerar om gemensamma resurser kan därför förutses fram emot 2027-30. Liksom omvänt det under 2023-2024 kan förväntas finnas gott om resurser för renovering underhåll och byggnation i kommunala fastighetsbestånd.

Vänder inflation och räntor ned kraftigt inom något år kan en mycket stor efterfrågan på tomter för småhus följa i spåren av detta i en situation med stor tomtkö och få tomter. En abrupt förändring mot nuläget då denna sektor för stunden är mycket sval.

Förmågan att ha planberedskap att möta efterfrågan både i volym och kvalitet under dessa toppar som diagrammen visar är i hög grad gränssättande för kommunens tillväxttakt.

Diagram 33. Nominella och reala löner samt real disponibel inkomst per capita

Årlig procentuell förändring

Anm. Reallönerna är beräknade som differensen mellan löneökningstakten och ökningstakten i KPIF. Real disponibel inkomst är beräknad med deflatorn för hushållens konsumtionsutgifter, som vanligen ökar i ungefär samma takt som KPIF. Heldragna linjer avser utfall, streckade linjer avser Riksbankens prognos.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Riksbanken.

Reala löner, det vill säga köpkraften av lönen justerat för inflationen/prisökningarna är under 2023 negativ. Det vill säga lönen ökar mindre än priserna. Detta dämpar konsumtionen.

Arbetsmarknaden är dock "tajt" så tillvida att en lägre andel i arbetsför ålder ska tillgodose såväl näringslivets behov som expanderande behov av välfärdstjänster.

Löneglidning / skenande löneläge är en risk regionalt med omfattande etableringar i arbetsmarknadsområdet som kan försvåra försörjning av arbetskraft till kommunen, liksom det är en risk nationellt och där riskerar permanenta ett högre inflationsläge.

Det är av största vikt att de som kan och vill arbeta också bereds möjlighet till detta och att inte en kortare konjunkturedgång leder till att människor lämnar arbetskraften.

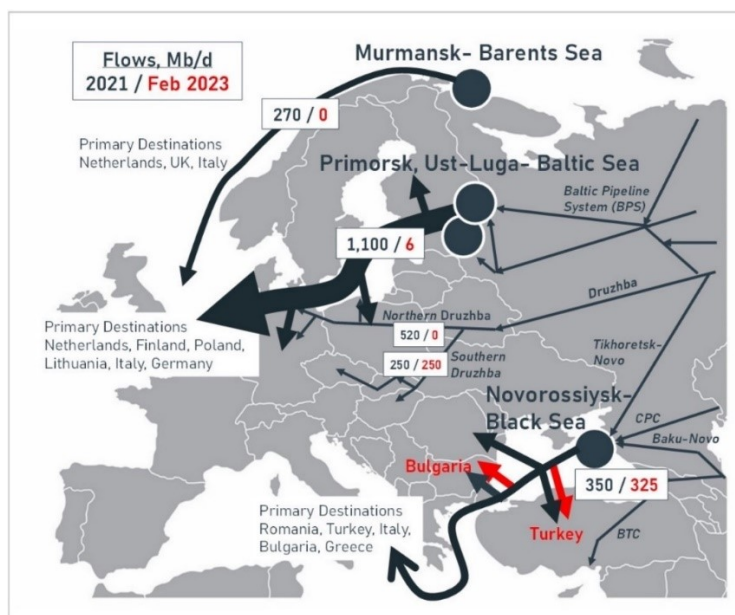
Omvärld: Geopolitisk oro. Kriser och krig.

Samtidigt liknar effekten av världens Riksbankers snabba nedkylning en form av ekonomisk krigföring vilken slår hårt mot Rysslands olje- och gas beroende ekonomi.

I April 2023 föll Rysslands inkomster från olja och gas med 64% relativt perioden ett år tidigare och sjönk med 6% från månaden innan och landets ekonomi uppvisar underskott. Cirka en femtedel av landets inkomster kommer historiskt sett från olja och gas.

Även annat än Rysslands oljeekonomi har kulminerat i det pågående kriget. Trenden där västvärlden tillför alltmer modern materiel till Ukraina har en omvänd trend i det att Ryssland tvingas ersätta sina förluster med allt äldre egen materiel.

Säkerhetsläget påverkar även Sverige och har lett till ansökan om NATO-medlemskap, något som påverkar Skövde som garnisonsort och Skövde kommuns roll relativt försvarsmakten med exempelvis frågor runt beredskap, logistik och värdlandsstöd.

För ett år sedan införde EU ett embargo, med vissa undantag, mot sjöfraktad olja. Mycket av dessa råvaruflöden går normalt i Sveriges närhet.

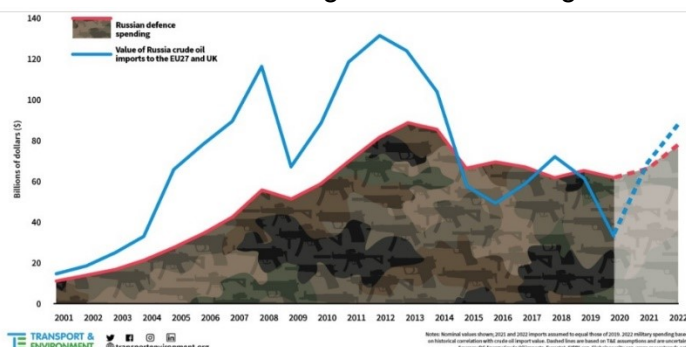

Figure 14: Value of Russian crude oil imports to the EU27 and UK compared to Russian military spending

Oljepriser och därmed sanktioner ger direkt effekt i Rysslands budget för militären.

exposed than others (Fig. 3). Slovakia is the most dependent member state, at 78.4%, while Poland, Finland, and Lithuania all import more than two thirds of their oil products from Russia. It should be underlined however that there is also a significant amount of trade within the bloc and with other regions.

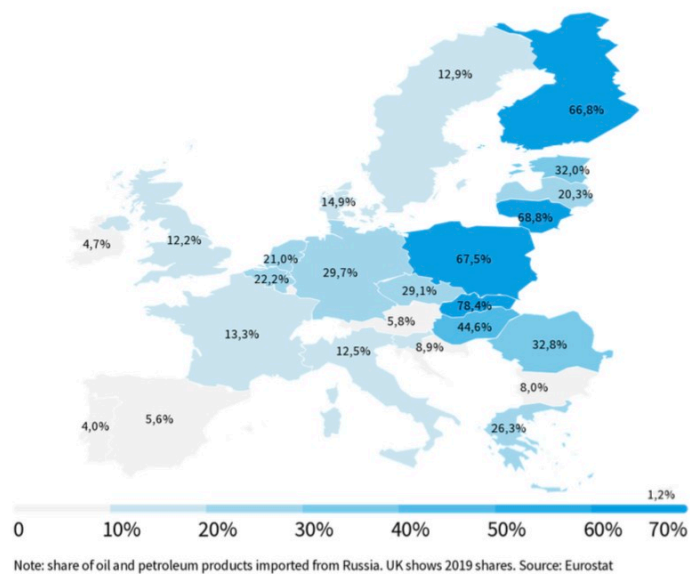

Figure 3: Dependence on Russian oil and petroleum products in the EU and UK, 2020.

Fig. 4 shows the imports of crude oil per country and highlights the share coming from Russia. While Russia is the main source of imports for many countries, Sweden for example has heavy reliance on Norwegian oil imports. Belgium and the Netherlands, with their large ports in Antwerp and Rotterdam have more flexibility to import from a variety of sources. Landlocked Luxembourg can only import from intra-EU sources. Countries like the Netherlands and the UK import high quantities and export the majority of it to either the internal market or other markets, particularly petrol to the United States⁵. So this means that Russian oil will be a higher percentage of fuel used for many countries than what is shown in Fig. 3, as they will be importing refined oil products from neighbouring EU countries that are refining it.

Sverige hade även innan embargot ett lågt beroende av ryskt petroleum. Skövde kommun upphandlar i princip inga varor eller tjänster från Ryssland och Belarus. Men världsmarknadspriser påverkar oss och oljeprisernas utveckling har varit och är en nyckel/drivkraft till inflationens utveckling.

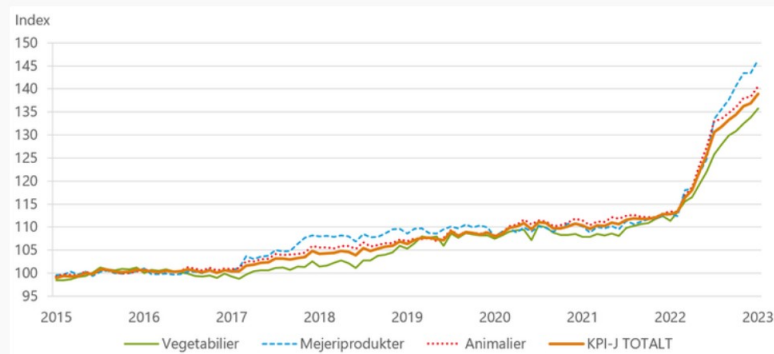
Oljepriserna faller, efter att dessförinnan ha drivits upp av Covid-stimulanser, krigshot, krig och embargo. Att de nu i stället faller beror på att riksbanken svalkar av ekonomin (lägre efterfrågan) och att oljan finner andra källor och andra vägar att nå konsumenter (förändrad tillgång). Fortsätter denna trend verkar den för en lägre inflation.

Livsmedelspriser påverkas av växelkursen mot euro och dollar.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J) steg med 23,2 % mellan januari 2022 och januari 2023. Priserna för Vegetabilier steg med 21,8 % medan priserna för Animalier steg med 23,9 %.

Konsumentprisindex (KPI) totalt sett ökade med 11,7 % mellan januari 2022 och januari 2023.

Ser vi till årsindex talen steg KPI-J totalt sett med 13,3 % under 2022 jämfört med 2021 medan KPI steg med 8,4 %. Jämför vi 2022 med 2015 har KPI-J gått upp med 26,0 % medan KPI gått upp med 18,7 %.

Figur E. Utvecklingen av KPI-J samt vissa delindexserier (2015=100)

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel Har stigit snabbare än inflationen under 2022. Det drivs av kostnader för insatsmedel som olja och gödning, krig i Ukraina vilket begränsat deras export, samt växelkurser.

Diagrammet ovan visar kronans kurs i Euro över lång tid. Notera toppar under internationell finansiell oro så som 2008/09 och hur kronan stärktes en tid därefter, samt en längre bakomliggande uppåtgående trend.

Omvärld: Riksbanker, valutor, inflation och räntor.

Kronan har försvagats kraftigt mot euron (och dollarn) under kriget. Det är normalt att mindre valutor försvagas i oroliga tider. Relativt sett lägre ränteökningar i Sverige än på andra marknader liksom viss internationell oro över den svenska bostadsmarknadens stabilitet är andra faktorer bakom den försvagade valutan.

Riksbanken tror inte att valutan fortsätter försvagas på längre sikt.

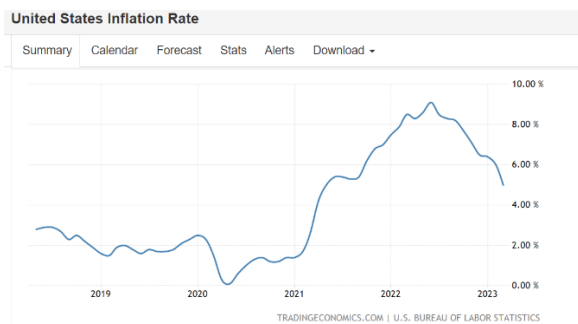
Vi tror att en viss återgång till starkare valuta är möjlig under del av planperioden vid ett eventuellt säkrare omvärldsläge och efter en omsvängd ränteregim till sänkningar här och i omvärlden, men det finns fler spänningar i världspolitiken såsom Kina-USA. Samtidigt är den långa trenden över de senaste decennierna tydlig av en efterhand allt svagare krona relativt euro. Se diagram. Snarlikt ser det ut för kronan relativt dollarn. Börjar amerikanska centralbanken sänka räntor före den svenska kan detta ändras och kronan komma att stärkas relativt dollar.

Denna långa trend av sjunkande valutakurs relativt stora valutor gör det efterhand alltmer attraktivt att etablera exportindustri i vår region liksom att turista här med positiv påverkan på besöksnäring och tillverkande industrier. Att valutasäkra affärer som görs i euro är fortsatt intressant.

Skeendet styrs av starka geopolitiska händelser, så som pandemin följt av kriget, det föranleder att riksbanker och regeringar använder tämligen kraftiga styrmedel så som stimulanser, kvantitativa lättnader och abrupta ränteförändringar, på ett vis som avser att stabilisera läget men genom eftersläpningar riskerar skapa omvända svängningar och hastiga förändringar av läget. Situationen gör långsiktiga prognoser svårare än normalt.

USA kan tjäna som tankefigur i det att man ligger något före. Där närmar sig

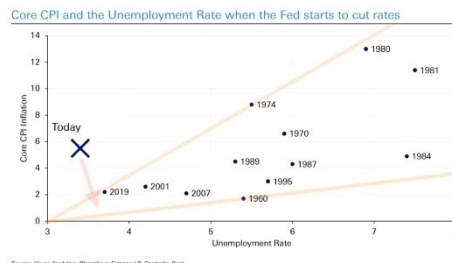
räntehöjningarna de sista, en mängd regionala banker har gått i konkurs, inflationen närmar sig mer normala nivåer och det är sannolikt att deras riksbank Fed, slår om till lika snabba räntesänkningar i närtid. Det vill säga en abrupt förändring kan emotses åt andra hållet. Från att svalka av ekonomin, till att stödja den. De vill näppeligen återupprepa finanskrisen 2008/2009 och bör svänga i sin räntepolitik i takt med att allt större banker påverkas nu när de väl fått god effekt på inflationen.

Inflation i USA, landet ligger före Sverige i konjunkturen.

Inflationen är på väg ned.

HISTORY OF FED PIVOT, INFLATION, AND UNEMPLOYMENT

Tidpunkter amerikanska riksbanken skiftat till att sänka räntan.

Visar hur långt inflationen behöver ned

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

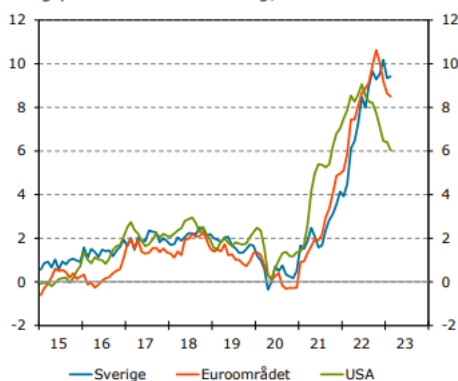

Inflation i Sverige, landet ligger efter USA i konjunkturen.

Vi emotser att Sverige kommer uppleva abrupt sänkning av inflationen i närtid likt den i USA

Diagram 1 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

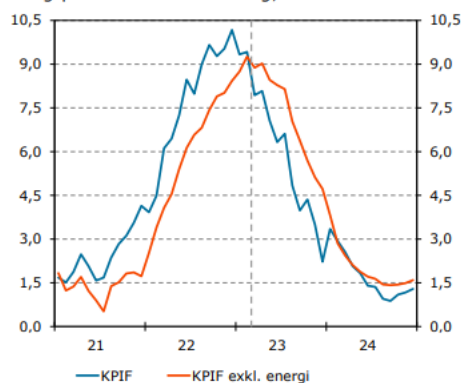
Anm. KPIF för Sverige, HIKP för euroområdet, KPI för USA.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB och Konjunkturinstitutet.

Sveriges inflation släpar även relativt euroområdet. Men inflationen kan när den slutar spås på av försvagad valuta komma att falla mycket snabbt. Hushållen i Sverige har förhållandevis höga bostadslån, liksom en hög andel lån med mycket kort räntebindning. Sammantaget ger det en större ränteeffekt jämfört med många andra länder. Det ger en hävstångseffekt på KPI inklusive räntor, som så att säga fungerar åt båda håll.

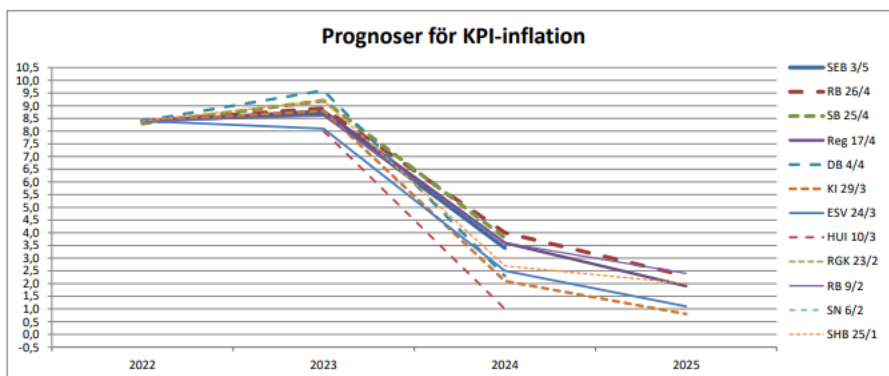
Diagram 28 Konsumentpriser

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Även konjunkturinstitutet emotser sjunkande inflation framöver. Detta diagram visar KPI-F det vill säga kostnader för hushållens bolån finns ej med i prognosen ovan.

Så gott som alla prognosmakare spår en återgång till normala inflationsnivåer 2025. En starkt valuta alternativt sänkta räntor kan var för sig eller tillsammans åstadkomma detta snabbare, redan 2024, så som HUIs prognos per den 10/3 och konjunkturinstitutets per den 29/3 visar.

Detta påverkar exempelvis kostnaden för kommunens avsättningar till pensioner vilka är beroende av prisbasbeloppet som i sin tur är kopplat till aktuell förändring av konsumentpriser. Därutöver påverkar det naturligtvis kommunens egna kostnader för vissa inköp.

Den prognos som [SKRs cirkulär](#) gör ligger nära botten av intervallet i diagrammet ovan och framgår av följande tabell.

Vi instämmer i den prognosen kring snabbt fallande KPI under planperioden, men konstaterar att osäkerheterna är stora kring detta åt båda håll. Så pass att det omvända läget mot nu, deflation, kan riskeras och därför komma att utlösa kraftiga räntesänkningar under perioden. Notera 1,1% inflation i SKRs prognos redan 2025.

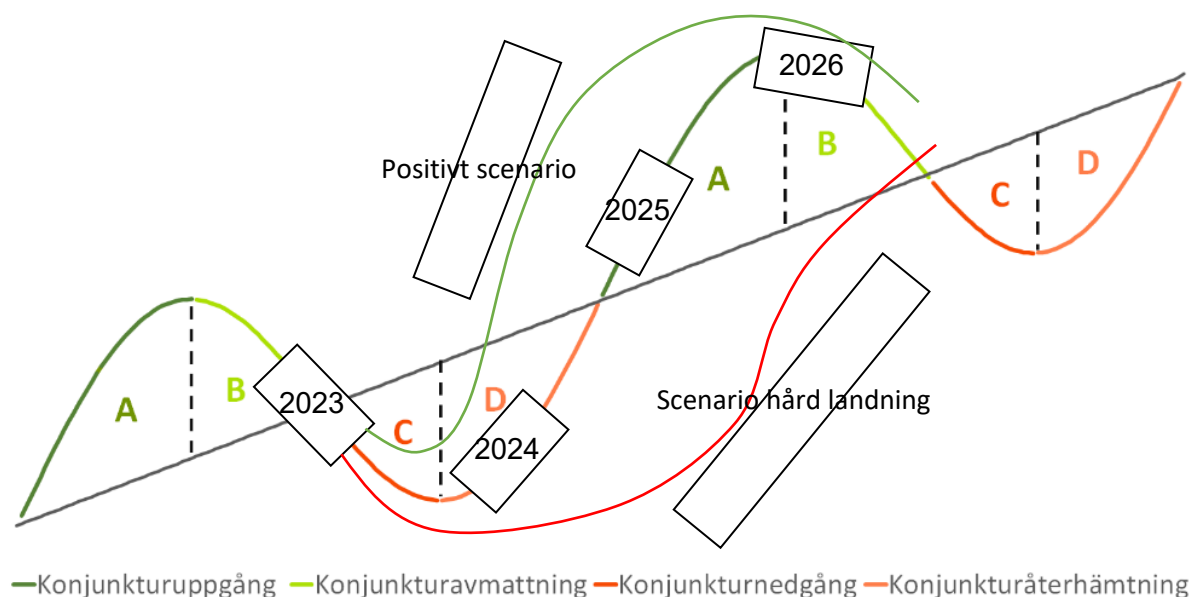
Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,7	-1,0	1,6	3,3	2,6
Arbetade timmar	2,4	0,8	0,6	2,0	1,7
Relativ arbetslöshet, procent	7,5	8,1	9,0	8,6	7,7
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,9	3,7	3,4	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,7	3,4	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,4	1,8	1,8	2,0
Inflation, KPI	8,4	7,6	2,1	1,1	1,9
Befolkning, 15–74 år	0,3	0,7	0,6	0,6	0,5

Källa: SKR.

BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade data i volym. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar. Befolkningen enligt Arbetskraftsundersökningarna.

Omvärld: Konjunkturers faser och Riksbankens ränta.

Definitionen av en lågkonjunktur är när faktisk BNP är lägre än potentiell BNP så som diagrammet visar med faserna C och D.

Den svenska ekonomin går 2023 in i en lågkonjunktur och konjunkturedgång. År 2024 förväntas passera botten i en lågkonjunktur och gå över i konjunkturåterhämtning. År 2025 ser ut att bli en konjunkturuppgång då vi kommer åter till högkonjunktur. Mot slutet av 2026 kan vi komma att ha konjunkturavmattning, men är enligt prognoserna fortsatt i högkonjunktur.

Planperioden 2024-2026 kan således sägas enligt prognoser spänna från C till B i grafen ovan och inklusive år 2023 som går från B till C spänna över en hel konjunkturcykel.

Perioder av låg konjunktur som 2023 och 2024 är lämpliga perioder för stora offentliga investeringar, medan överhettade perioder som 2022 och 2026 är läge att hålla igen eftersom resurserna då behövs i privat näringsliv. Men i typfallet har kommunal ekonomi svårt att lyckas med detta och "sparar" när alla andra sparar. "Gasar" när alla andra gasar.

Sett från Riksbankens synvinkel påverkar demografin och arbetsmarknaden. Det saknas arbetskraft eftersom de äldre som är förvärvsarbetande minskat i relativa termer. Detta gör att en "tajt" arbetsmarknad tvingar fram relativt tunga styrmedel i form av räntehöjningar och kvantitativ åtstramning av riksbankens balansräkning för att nå effekt.

Riskerna med att då ta i för mycket och orsaka en recession, som i scenariot "hård landning" i grafen ovan finns därmed på dessa Riksbankens lista av saker att undvika. För att undvika detta kan styrräntor komma att närma sig noll mycket fort när väl önskad effekt uppnåtts på inflationen.

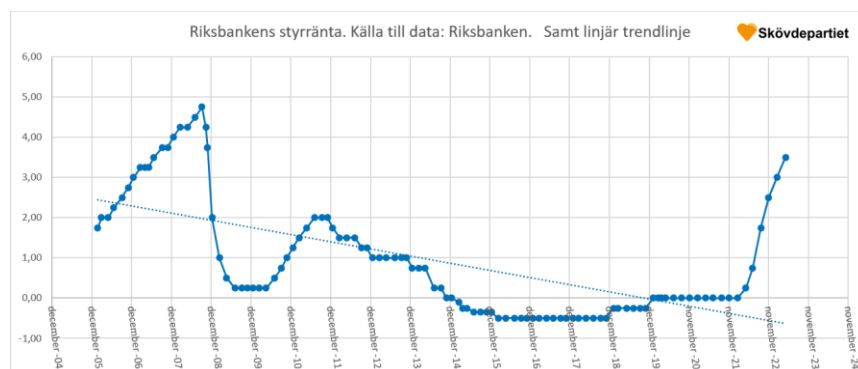
Detta ränteläge har sedan stor betydelse för koncernen och framförallt på VA-kollektivet, men naturligtvis även på sådant som byggnation / investeringar i samhället i stort.

EUROPE FINANCIALS vs. 3-7 YEAR TREASURIES

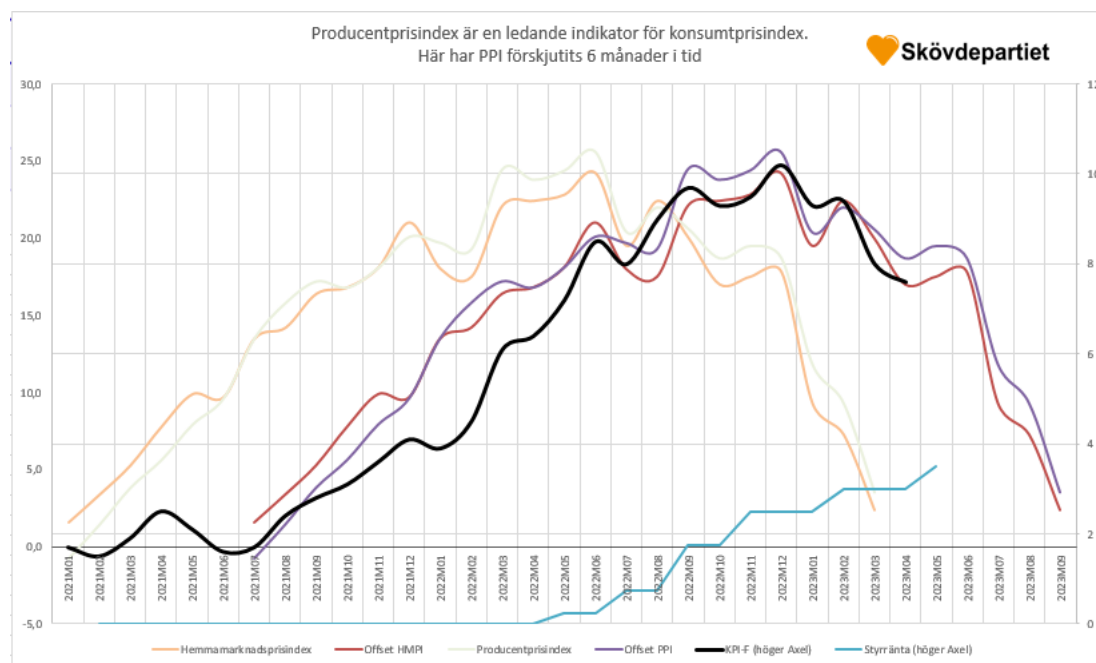
Grafen ovan visar aktier i banksektorn i Europa relativt 3-7 åriga statsobligationer och är från i början på maj månad i år. Den uppvisar stor tilltro till Europeiska bank-aktier. Bilden är något annorlunda i USA där flera regionala banker gått i konkurs och tilltron fått en törn. Skillnaden beror inte enbart på att USA ligger före oss, den beror även på de skärpta krav och stresstester på Europeiska banker som kom i sviterna av finanskrisen 2008/09.

USA har inte fullt ut gjort samma hemläxa. Denna relativt högre stabilitet och högre tilltro i den europeiska banksektorn medför att riskerna för en hård landning / långvarig recession drivet av en bankkris synes vara lägre i Europa. Givet detta är ändå en eventuell framtida ökande oro bland europeiska / svenska bank och kreditinstitut, liknande den vi sett vissa tecken på i USA, en varningssignal att vara vaksam kring. Skulle situationen förändras kommer riksbankerna behöva prioritera att undvika en finanskris.

Ett par observationer i historiska data är att den långa trenden för styrräntor är fallande ned mot noll och att ju högre och snabbare räntan höjs, desto snabbare, kraftigare och tidigare brukar den behöva falla tillbaka ned. Ett sannolikt scenario utifrån historiska mönster är således att toppen i diagrammets vänsterkant från finanskrisen återupprepas inom

planperioden med snabbt fallande räntor som följd. Den topp vi ser är särskilt skadlig för VA-kollektivets ekonomi, men kan om historiska mönster upprepas förväntas bli kortvarig.

KPI-F ökade brant 6-7 månader efter att PPI ökade brant och 6-7 månader senare började riksbanken höja räntan. Topparna på KPI-F och PPI har samma tidsförskjutning.

Om tidsfördröjningen i detta mönster står sig är sista räntehöjningen / toppen i styrräntan nära. Följer KPI trenden hos PPI med mycket brant fall, så kommer riksbanken behöva ställa om snabbt från inflationsbekämpning med räntehöjningar till det omvända.

Mot en sådan förenklad prognos av framtiden talar att andra saker än producentpriser påverkar inflationen. Bland annat har räntesänkningar historiskt sett låtit vänta på sig i situationer med hög efterfrågan på arbetskraft, en så kallad "tajt" arbetsmarknad. Så är nu fallet. I dessa lägen riskeras en permanentad högre inflationsnivå drivet av högre löner.

Ett annat sätt att uttrycka detta samband, som vi visat grafiskt på sidan B12, är att ju lägre arbetslösheten är desto lägre kommer riksbanken erfarenhetsmässigt tvinga ned inflationen innan de skiftar från att höja till att sänka räntan.

Kollektivt är högre löner inte av godo i sådant läge, då de dels driver upp inflation och således inte leder till reellt ökad köpkraft, dels permanentar ett högre ränteläge.

Ska dylikt undvikas krävs återhållsamhet och ansvarstagande av arbetsmarknadens parter.

Läget i Skövde.

Utgångsläget inför arbetet med budget och strategisk plan 2024 - 2026 är förutom vårt budgetförslag från november 2022, tjänstemännens budgetunderlag.

Därefter har det kommit en ny skatte- och bidragsprognos från Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Det är [denna nya prognos](#) som ligger som underlag till budgetbeslutet i juni.

För 2024 ingen större skillnad medan 2025 och 2026 försämras något. Det är en starkare utveckling av skatteunderlaget 2022-2026, samtidigt som befolkningen minskar vilket påverkar i motsatt riktning. 2024 motverkas det även av en svagare utveckling jämfört med tidigare prognos. I nedanstående tabell ses dessa förändringar i skatte- och bidragsprognosen.

Skillnad mellan Februari 2023:07 och slutet på April 2023:20 (Tusental Kr)	2023	2024	2025	2026
Summa intäkter	52 763	-325	-11 758	-6 538
Skatteintäkter	19 705	-3 200	9 304	32 781
Generella statsbidrag och utjämning	33 057	2 875	-21 062	-39 318

Denna tabell visar alltså skillnader från det att budgetunderlaget överlämnades fram tills nu.

Tabell 2. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring, ackumulerat är jämfört med 2021

SKUP	2022	2023	2024	2025	2026
SKR, aktuell	5,4	4,3	4,0	4,8	4,7
SKR, föregående	5,4	3,8	4,6	4,4	4,0
Regeringen, april*	5,0	4,4	2,4	4,5	5,3
ESV, mars	5,1	4,3	3,7	4,2	3,9
Ackumulerat					
SKR, aktuell	5,4	10,0	14,3	19,8	25,4
SKR, föregående	5,4	9,5	14,5	19,5	24,3
Regeringen, april	5,0	9,6	12,3	17,3	23,5
ESV, mars	5,1	9,6	13,7	18,5	23,0

* Regeringens siffror är prognosen från vårpropositionen för 2023. Uppräkningsfaktorerna för 2022 och 2023 fastställdes i september 2022 i förordning SFS 2022:1422. För 2022 är faktorn 4,8 procent och för 2023 är den 4,7 procent.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen och SKR.

Ackumulerat under 2022–2026 har SKR reviderat upp ökningen av skatteunderlagsprognoserna sedan februari. Ekonomistyrningsverkets marsprognos visar en svagare prognos än SKR. Regeringens ackumulerade prognos till 2026 är också svagare än SKR:s, speciellt står 2024 ut som ett mycket svagt år vilket främst kan hänföras till att de har en ökning av lönesumman som är 1,2 procentenheter lägre.

Bild från SKRs senaste prognos. Underlaget har försämrats något i konjunktursvackan 2024 och förbättrats något i därpå följande högkonjunktur 2025-2026, relativt föregående prognos.

Förutsättningar för budget.

1. Finansiellt mål

Finansiellt mål för kommunkoncernen:

1. Årets resultat* för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 6 procent av skatter och bidrag över en rullande sexårsperiod**.
2. Årets resultat* för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 3 procent av skatter och bidrag per år över en rullande sexårsperiod**.

*Med årets resultat menas kommunens ekonomiska resultat inklusive exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga effekter från värdetförändringen i placeringar. I uppföljningen ska det specificeras i vilken omfattning de ovanstående punkter bidrag till uppfyllelse av det finansiella målet.

** Den rullande sexårsperioden omfattar tre år bakåt i tiden och tre år framåt i tiden, vilket med 2023 som startår omfattar perioden 2020-2025. För budgetåret 2024 omfattar sexårsperioden i stället åren 2021-2026, o.s.v. .

2023-02-27 beslutade Skövdes kommunfullmäktige om nytt finansiellt mål enligt ovan.

Som synes är det sexårsperioden 2021-2026 som är relevant för det finansiella målet med avseende på denna budget. 2021 var resultatet 9,6 %, 2022 var resultatet 4,8 % och för 2023 förväntas resultatet bli 2,6%

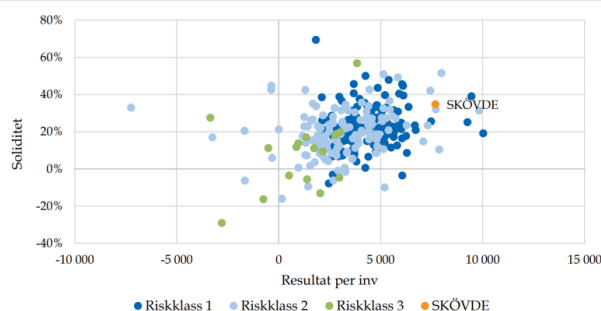
2. Jämförelse av Skattekollektivet och VA-kollektivets ekonomier.

De finansiella målen för skattekollektivet om **lägst** 3 respektive 6 procent för kommunen respektive kommunkoncernen står i bjärt kontrast till VA-kollektivets krav om **högst** 0 procent, genom det så kallade balanskravet, som rätt och delvis råder i vattentjänstlagen.

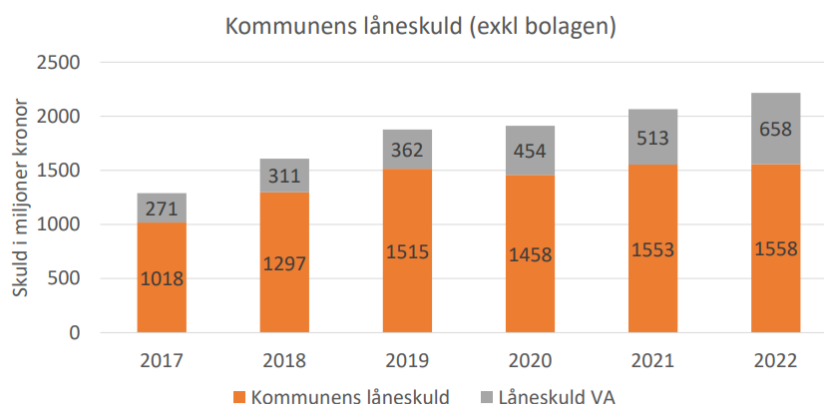
Skövde står sig starkt rustat

SKÖVDE

Källa: Kommuninvest, avser år 2021

Skövde kommunkoncern som helhet har uppvisat mycket goda ekonomiska resultat och har en relativt hög soliditet. Kommunens förvaltning är sammantaget därför ej så räntekänslig. Men inom kommunkoncernen sticker det särredovisade VA-kollektivet ut från den bilden i tilltagande grad. Skillnaden beror av lagstiftning då VA-kollektivet ej fått gå med vinst om än på senare tid (dessvärre för sent) denna möjlighet uppstått. VA är därför nu i ett läge med 6-7 årsomsättningar i skuld där motsvarande siffra för kommunens skattekollektiv är ett till en halv ggr beroende på om man räknar in pensionsåtaganden.

Dessa två ekonomier drar isär över tid och det är därför av vikt att stävja den utvecklingen. Ett sådant sätt är att kommunens skattekollektivs exploateringsbudgetar bör sluta vältra över räntekostnader på VA-kollektivet för nyanläggningar utförda på skattekollektivets uppdrag vilka ännu ej tagits i bruk. Dessa räntekostnader bör istället bäras av skattekollektivets exploateringsbudget och/eller den interna räntan för dylikt sättas till noll.

Propåer från skattekollektivet till VA-kollektivet om subventioneringar av stora etableringar bör även de omgående returneras till de i koncernen som har lägst räntekänslighet och bäst

förmåga att bära dylikt. Risk- och sårbarhetsarbete, reservvatten och varje sådan del av VAs ekonomi som lagstiftningsmässigt kan bäras av skattekollektivet bör bäras av skattekollektivet i syfte att dessa divergerande trender ej ska förstärkas ytterligare.

Härvid är det intressant att studera art och omfattning av investering i avbrottsfri elproduktion med hjälp av gas på stadskvarns reningsverk och vem som bär den investeringen.

Vidare har VA-kollektivet, visserligen även här drivet av lagstiftning, byggt ut VA-nät till mindre områden med samlad bebyggelse, som exempelvis Böja. Vilket kan sägas vara drivet lika mycket av skattekollektivets ambitioner för landsbygdsutveckling som av VA-kollektivets ansvar och ambitioner kring VA-verksamhet.

Den tillväxtambition som finns, återigen hos skattekollektivet, har föranlett mycket stora investeringar i bland annat stadskvarns reningsverk. Mer kommer på samma tema i Tidans och Timmersdalas reningsverk. Utmaningen beskrivs kortfattat i Kommuninvests och Svenskt Vattens [folder](#). Där listas bland annat som en metod att skapa överblick genom tio-åriga prognoser. Något som redan finns i Skövde och som ger vid handen att det blir värre innan det eventuellt blir bättre utan ytterligare åtgärder av finansieringsstrukturen.

För att inte VA-kollektivets skuldsättning helt ska urarta bör finansiering av detta framåt och reservvattentäckters vattenskyddsområden, reservkraft etcetera, studeras framgent och åtgärder vidtas för att inte de två särredovisade ekonomiernas räntekänslighet ytterligare ska divergera.

En sak som begränsar avgiftsintäkter till Skövde VA är att anslutningstaxor revideras med större intervall än den årliga taxan. Nästa gång bör den förra förses med indexeringsklausul kopplad till relevant index och denna indexering delegeras till ansvarig nämnd.

Av godo är att Skövde har god koll på och god status på sitt ledningsnät jämfört med andra och att ekonomin i kommunalförbundet Skaraborgs Vatten ser bättre ut avseende skuldsättningsgrad.

Om ovanstående åtgärder kan sägas beskriva vad som behövs för att långsiktigt komma till rätta med divergerande ekonomier så finns även **strategin att kortsiktigt mildra de värsta effekterna på VAs räntekänsliga ekonomi**. Den särredovisade ekonomin har med 6-7 ggr årsomsättningen i skuld svårt att hantera snabba svängningar i ränteläget. Här kan man tänka sig **att skattekollektivet lägger ett tak på VAs räntesats** och bär kostnaden därutöver för att mildra utväxlingen på flera ggr räntehöjningen som annars slår på VAs omsättning / avgiftsuttag.

På en nationell nivå bör självfallet lagen ändras så att även VA-kollektiv skall ha viss vinst och styra mot god ekonomisk hushållning, istället för att som nu vara förbjudna till det.

3. Demografi

Ersättning ges för demografiutvecklingen inom skola och äldreomsorg. Syftet är att ge nämnderna en möjlighet att planera utifrån faktiska volymer barn och äldre under verksamhetsåret. Eftersom budgetunderlaget bygger på en befolkningsprognos kommer det att ske avstämningar två gånger under året. Gällande äldreomsorgen finns en demografimodell som bygger på Skövdes befolkningsprognos och offentlig statistik över kostnaden för äldreomsorg fördelat på antal invånare över 65 år.

Demografien med en allt lägre andel i förvärvsarbetande ålder innebär en dubbel utmaning.

Dels blir kompetensförsörjning allt svårare.

Dels blir försörjningsbördan för skattekollektivet högre med skola och äldreomsorg.

Denna dubbla utmaning behöver mötas med flera strategier.

Skövde behöver vara en attraktiv arbetsgivare.

Vi behöver arbeta effektivare.

Vi behöver fånga upp och behålla arbetskraft och i synnerhet så när näringslivet är i lägre behov av arbetskraft.

Skövde behöver än bättre förstå orsaker till sjukskrivningar och personalomsättning och påverka bakomliggande orsaker på ett för kommunen och de anställda gynnsamt sätt.

När nu näringslivet går mot lägre konjunktur har Skövde en möjlighet att råda bot på underbemanning, eftersom konkurrens om personal en tid inte är fullt lika hård som annars.

4. Effektivisering

Budgetunderlaget som lämnades över från tjänstemännen för 2024-2026 bygger på 1 procents effektivisering i nämnderna. Beräkningarna är procentuellt utifrån ingående budget. För att klara av kommande stora kostnadsökningar på grund av den ökande och åldrande befolkningen kommer det krävas effektivisering inom samtliga verksamheter, sägs det.

Vi lägger istället 2% effektiviseringskrav på kommunstyrelsen.

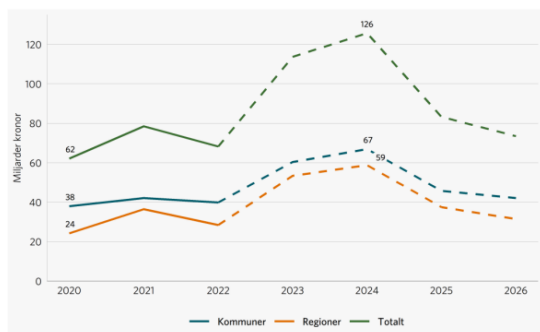
0,5% på BUN, 0,5% på VON. Och 1% på övriga nämnder.

5. Pris- och lönekostnadsindex om 105 mnkr för 2024

Antaganden av lönekostnadsindex är gjorda utifrån omvärldsanalys, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Skövde kommuns förutsättningar. Index ska även täcka vissa prisökningar t.ex. köp av huvudverksamhet. Utöver dessa medel finns 50 mnkr avsatta för prisökningar 2023-2024.

6. Pensionskostnader

Pensionskostnaderna i budgetunderlaget är beräknade utifrån KPA:s prognos från december 2022. Kostnaderna ökar med 51 mnkr för 2024 för att sedan minska 2025 och 2026. Inflationstakten i Juni sägs påverka prisbasbelopp och därför pensioner stort, något olyckligt eftersom budgeten antas samtidigt och fastslås på data som snart blir inaktuellt avseende denna aspekt.

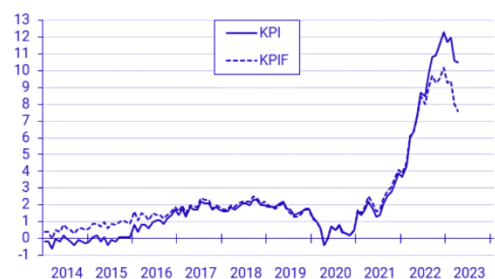

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner.

I huvudsak ser vi att en hög inflationspuckel drabbar pensionskostnaderna år 2023 och 2024 och en återgång till lägre nivå på pensionskostnaderna från 2025. Nedgången är beroende av att inflationen snabbt kommer ned. Enligt prognosen ökar prisbasbeloppet med 8,0 procent år 2024, 2,1 procent 2025 och 0,9 procent år 2026.

Den övergripande bilden är lik den bild som vi presenterat alltsedan hösten 2022. Det vill säga kraftigt ökade pensionskostnader 2023 och 2024. Därefter följer kraftigt minskade kostnader 2025 och 2026, vilket beror på att inflationstakten antas gå tillbaka och gå ner mot och även understiga 2 procent på några års sikt. Att kostnaderna minskar kraftigt de borte åren är avhängigt den snabba nedgång i inflationstakten som förväntas i prognosen, dessa beräkningar är alltså mycket osäkra.

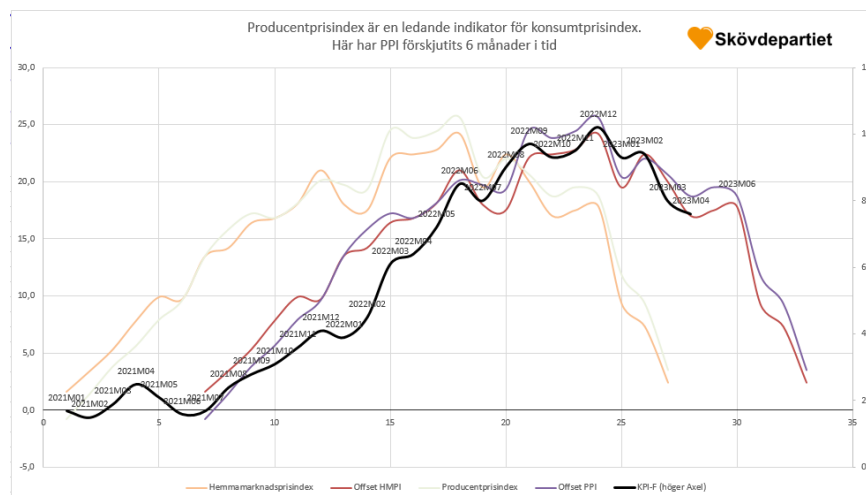
Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år.

Källa: SCB

Data t.o.m april 2023

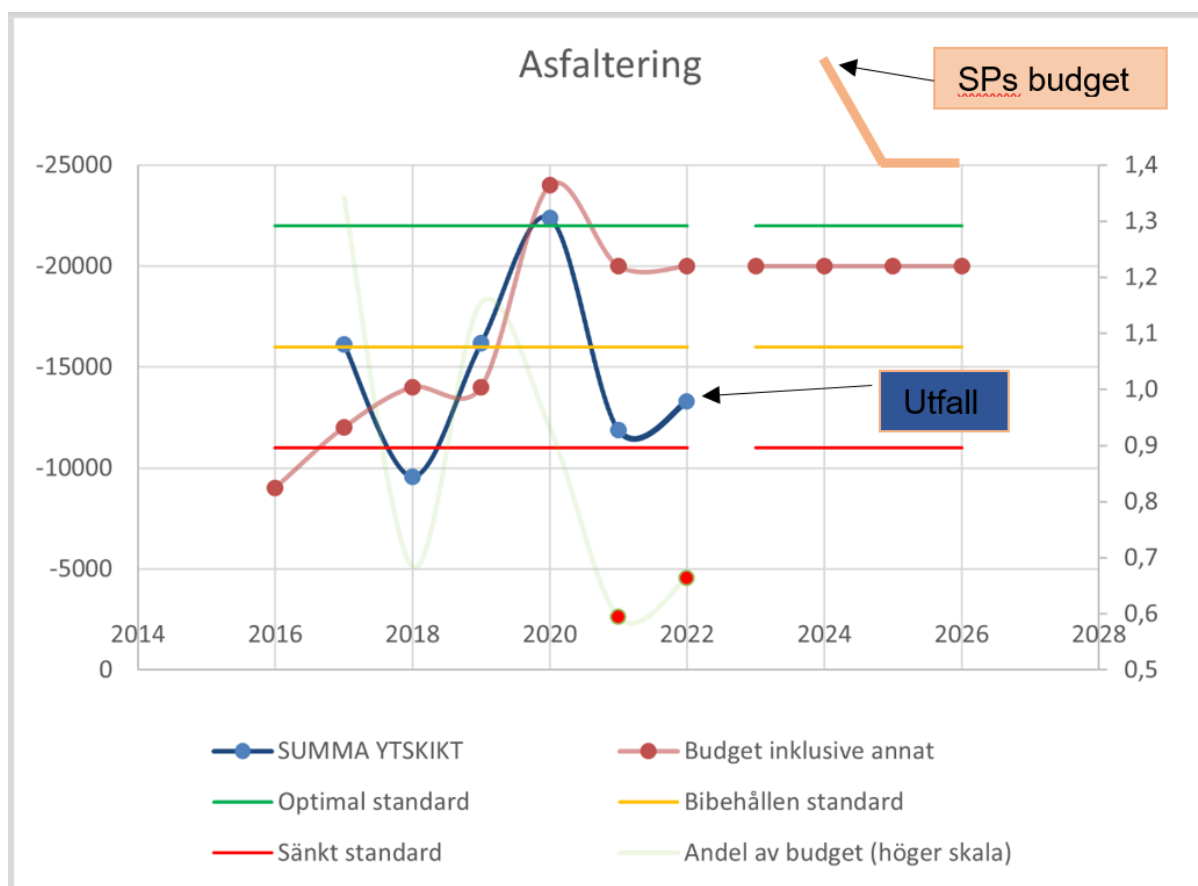
Ovanstående bild kommer från SKR Cirkulär 2023:20

Producentprisindex, PPI, är en ledande indikator (6 månader) för Konsumentprisindex med fast ränta, KPI-F. Mönstret tyder på att KPI-F når målnivån vid slutet av 2023, något tidigare än Konjunkturinstitutets prognos. Prisbasbelopp beräknas på KPI som vi bedömer blir 10-11%, inte så som KPAs prognos säger runt 8% i Juni. KPI-F ser däremot ut att bli runt 8%.

Det innebär högre pensionskostnader för år 2024. Det är dock mycket stor osäkerhet på dylik prognos eftersom KPI och KPI-F väntas vara i snabb förändring framöver.

7. Beläggningsarbeten

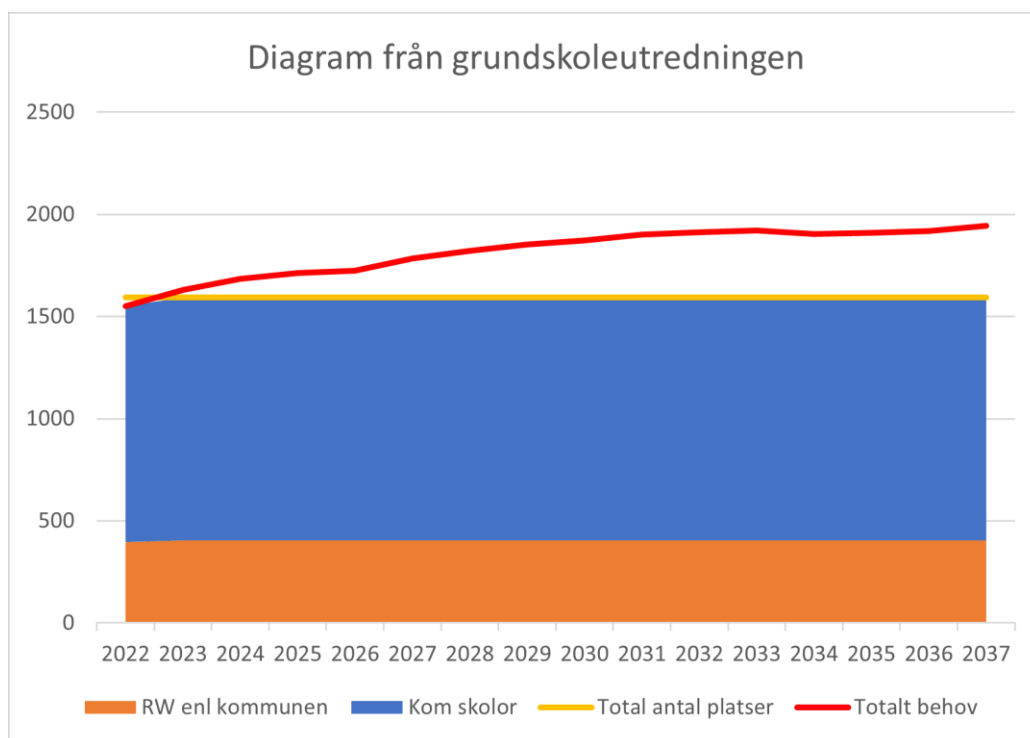

I budgetunderlaget finns en klumbudget om 20mkr som inkluderar annat än asfaltering. Denna klumbudget har under den gångna högkonjunkturen i låg grad nyttjats till asfaltering, så till den grad att man kan tala om en underhållsskuld som ökat 2021-2022. Med föreslagen budget och andel av denna budget som används till asfaltering fortsätter isåfall standarden att sänkas. I denna klumbudget ingår gångbroar. Det finns en påkörd och avstängd gångbro med åtgärdsbehov.

Det är rimligt att på samma sätt som budgeten undernyttjades under hög konjunktur 2021-2022 kommunen omvänt gör en satsning på beläggningsarbeten under den lågkonjunktur som kan väntas 2024 för att komma ikapp och att därefter nivån läggs på eller över nivån för bibehållen standard.

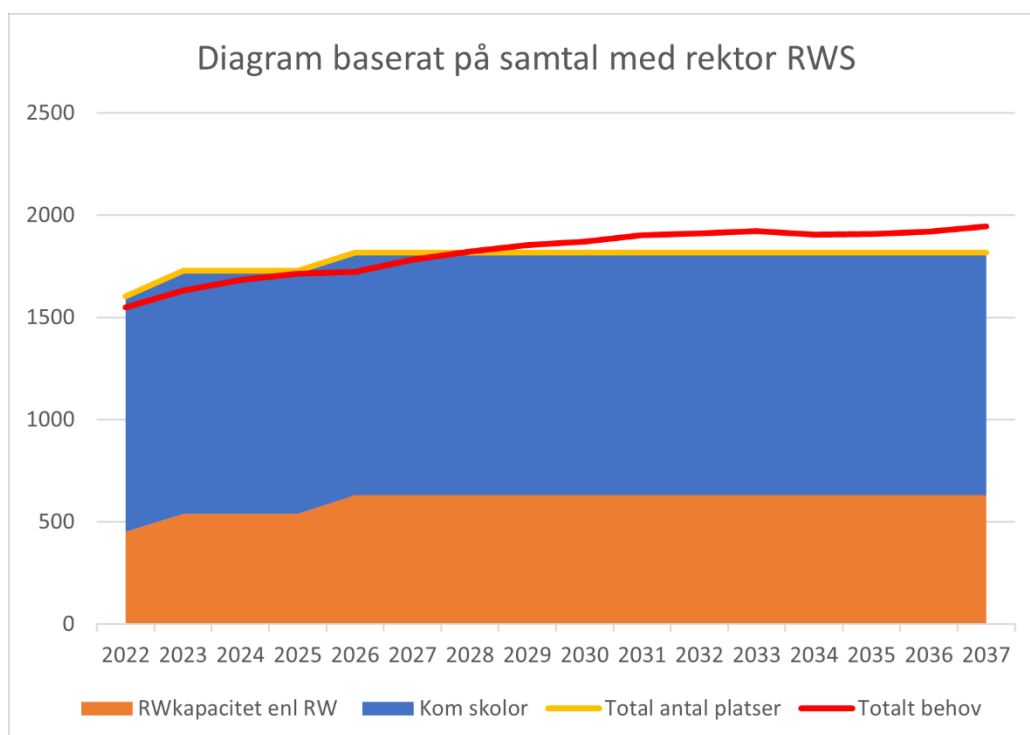
Vi budgeterar 10 Mnkr extra år 2024 då det är lågkonjunktur och lättare att få offerter, därefter 5 mnkr extra per år för asfaltering. För att standarden ska förbättras och därefter bibehållas istället för att som nu försämrats.

8. Grundskolutredning och lokalbehov.

Ovanstående diagram är med data från kommunens grundskoleutredning. Där föreslås en ny högstadieskola byggas år 2027 för att täcka behovet över tid.

Vi har kontrollerat de ingångsvärden denna grundskoleutredning vilar på.

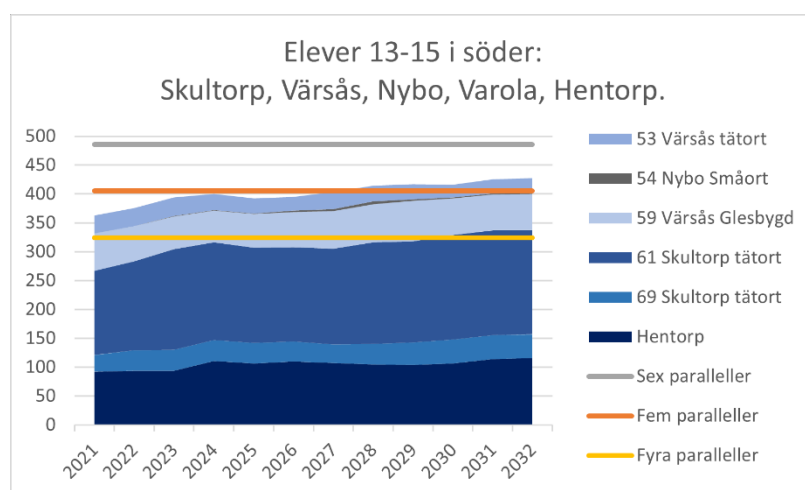
Vid samtal med Raul Wallenbergs Skolan framgår att de nu har kapacitet för 5 paralleller, har 6 till hösten 2023 och kommer att ha 7 "före år 2027".

Grundskoleutredningen säger vidare att någon/några paralleller ytterligare kan tillskapas på Vasa och Helenaskolan. Dessa är inte med i graferna ovan. Varigenom behovet av högstadieskolor synes väl tillgodosett i tätorten fram till minst år 2030. I Stöpenskolan finns plats för ytterligare ett par paralleller.

Likväl ligger en Grundskola i Skövde centralort för årskurs 7-9 i budgetunderlaget om 315 mnkr, redan höstterminen år 2027, som vi bedömer inte behövs då efter att ha kontrollerat underlaget.

Vi ser behov av att visualisera behov av skol-lokaler både över tid och över den geografiska ytan och vi tror att en högstadieskola på sikt kan tillskapas i Hentorp/Skulторp för att avlasta centralorten och samtidigt tillföra samhällsservice till denna södra kommunedel. Andelen av befolkningen som är högstadieelever är som lägst i centralorten där den minskar och som högst i söder där den ökar.

En högstadieskola i Skulторp/Hentorp skulle, bortom 2030, kunna avlasta centralorten elever som nu bussas dit in och samtidigt ge beläggning för fullstor idrottshall och samhällsservice åt Simsjöns högplatå, Hentorp, Skulторp och landsbygd i Söder utan att belasta vägnätet i centralorten med transporter. Som modell för detta kan man se hur väl Stöpenskolan fyllt samma funktion i norr.

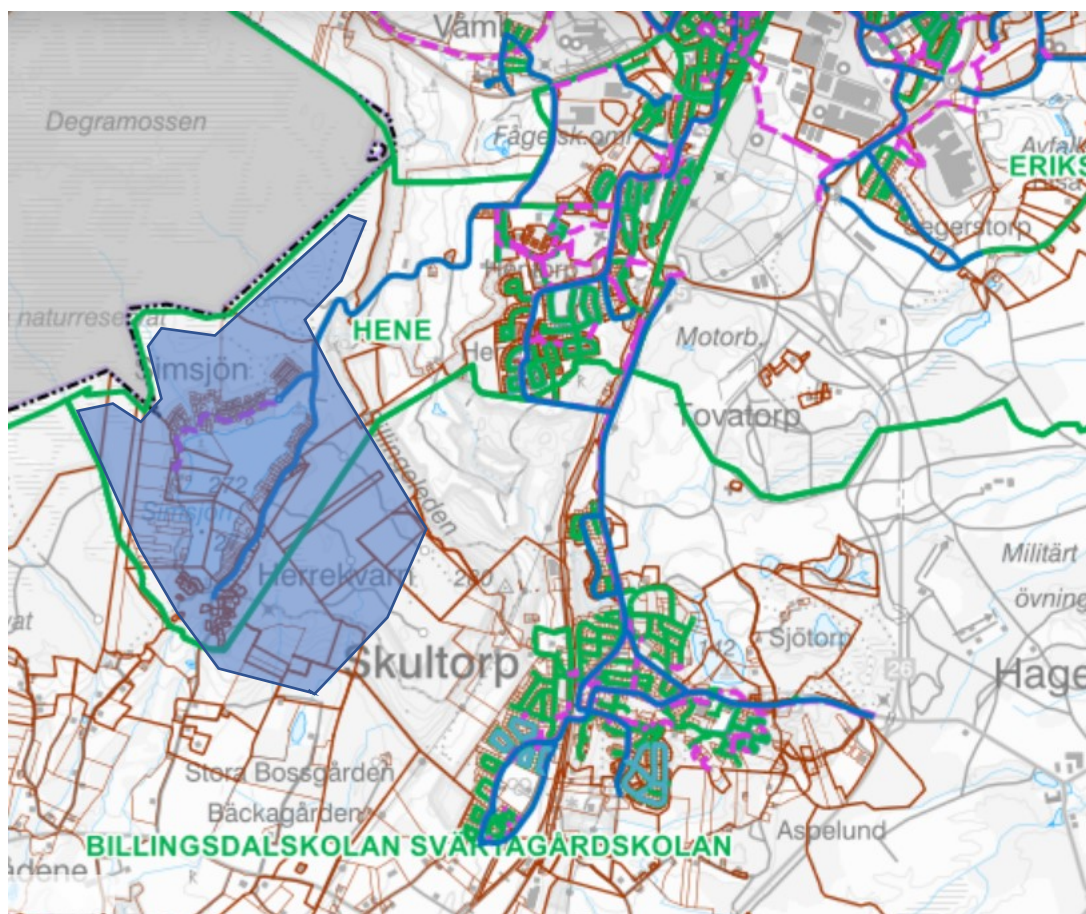

Investeringen i högstadium, som ej synes behövas i närtid, föreslås samtidigt som F-6 skolan i Frösve inte ges utrymme i planperioden trots stora problem med mögel. Endast en mindre utredningspeng finns för Frösve skola i budgetunderlaget, medan 315 mkr lagts på en central högstadieskola. Vi finner denna prioritering bakvänd.

Såväl grundskolor i Frösve som i Skulторp synes i vår bedömning komma före i tid och prioritering. Billingsdalsskolan bör byggas ut. Svärtagårdsskolan ersätts med ett högstadium och fullstor idrottshall.

Vi budgeterar för att kunna ersätta utdömda hus på Frösve skola under planperioden. En åtgärd som tillskapar plats för högstadiet på Stöpenskolan dit mellanstadieelever evakuerats.

9. Simsjöområdet.

Simsjöområdets högplatå (markerat i blått) erbjuder möjligheter till sjö- och tätortsnära villaområden. Detta område bör detaljplaneras och knytas till samhällsservice i Skultorp och Skövde genom vägkopplingar i norr och i söder.

Hentorp, Simsjöområdet och Skultorp bör gemensamt kunna utgöra underlag för en högstadieskola på lång sikt, bortom 2030. Dessförinnan finns ej behov av en ny högstadieskola i kommunen, eftersom RWS fyller det behovet.

Simsjöområdet har potential för en mycket omfattande byggnation av småhus/villor.

En ny väg norrut ligger med i vår investeringsbudget.

På sikt bör även vägkoppling i söder förbättras.

Vi vill detaljplanera högplatån för villor. Större vägar som försörjer dessa nya områden kan även kopplas på flera platser in mot befintlig bebyggelse och därmed avlasta det underdimensionerade vägnätet närmast sjön och förbättra för åtkomlighet till sådant som sophantering, snöröjning och räddningstjänst, samt avlasta nu befintliga mindre vägar från viss biltrafik.

Denna planering bör göras som en helhet tillsammans med detaljplaner för befintliga tomter.

10. Behov av äldreboendeplatser föreligger i kommunen.

Behov av 60-80 platser till 2027 och bedömt ytterligare bortom detta redan till 2030. Samverkan sker med Stiftelsen Skaraborgs Läns sjukhem kring att tillföra dessa platser på dess fastighet.

Då stiftelsen ej är momspliktig synes det vara att föredra att byggnation sker i kommunens regi. Projektering bedöms uppgå till 10 mnkr. Själva byggnationen kan jämföras med Ekedal äldrecenter tillbyggnad av ålderdomshem som uppgick till 2 byggnader med 80 lägenheter på 5 våningar. Själva byggnationen startade maj 2018 med en beräknad byggtid på 26 månader till en uppskattad kostnad av 150 mnkr. Sedan dess har kostnader stigit.

Det är rimligt att lägga in minst 200 mnkr (2026-2027) + 10 mnkr i projektering i investeringsbudgeten i det fall kommunen ska stå för uppförande av anläggningen, sannolikt mer om behovet bortom 2030 ska täckas.

Det är tämligen bråttom att bygga för detta behov.

Vi lägger inte in kostnaden i investeringsbudgeten nu, men är beredd att revidera investeringsbudgeten avseende detta om det visar sig ekonomiskt fördelaktigt, eller på annat vis lämpligt att kommunen bär denna investering under byggtiden.

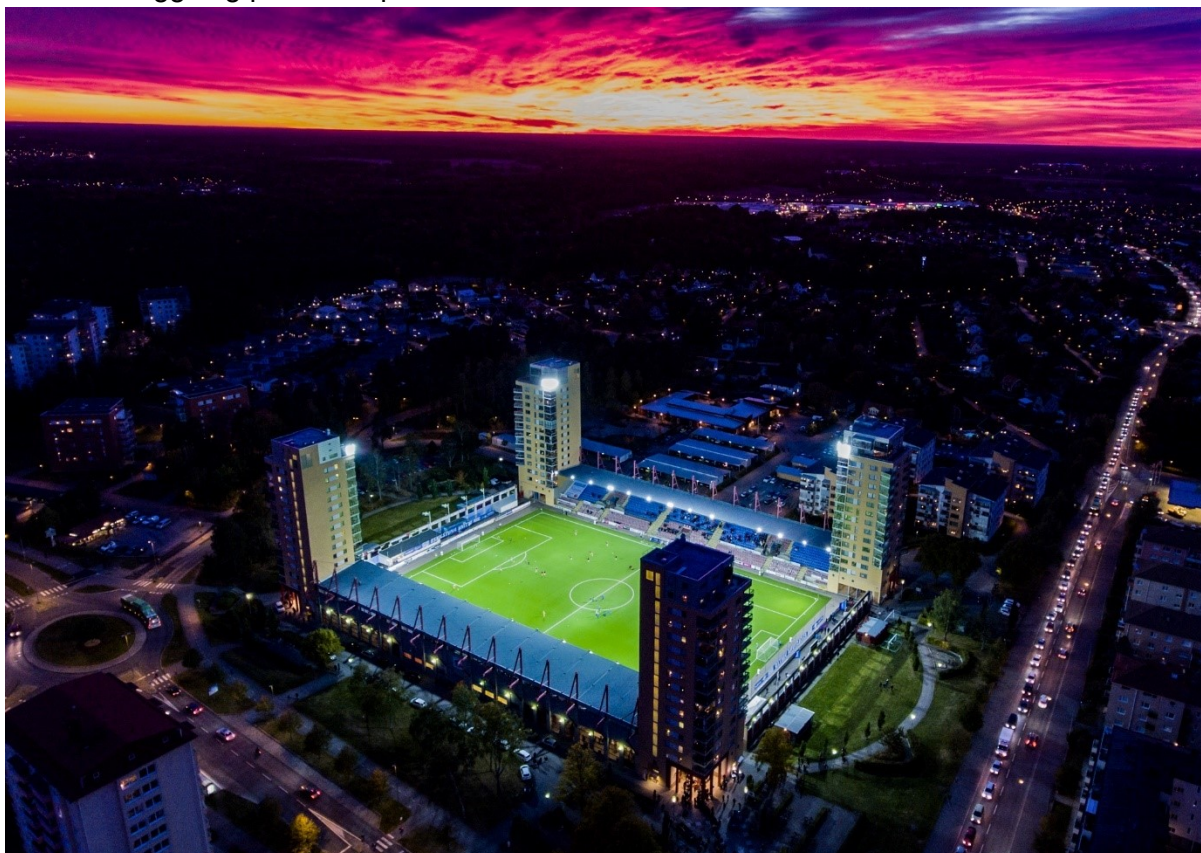
11. Södermalms idrottsplats föreslås förlora sin funktion som fri-idrottsplats och istället bli dedikerad fotbollsarena till en initial kostnad om 90 miljoner kronor. Den totala investeringkostnaden för hela Södermalmsprojektet så som det skisserats är nära en miljard kronor.

Samtidigt avses användas 20 + 25, totalt 45 miljoner kronor, för att återskapa funktionen för fri-idrott i Södra Ryd på en låglänt plats som idag är spontanidrotts yta och en plats för fördröjning av dagvatten.

Sammanlagt är den budgeterade initiala kostnaden 135 miljoner kronor som hamnar i kommunens investeringsbudget.

Vi föreslår som alternativ till denna rockad att såväl spontanidrottsplats som friidrottsanläggning behålls där de nu ligger.

Ett tjugotal miljoner kronor används till att upprusta fri-idrottsanläggningen där den redan ligger. En läktare byggs i norr för ytterligare 20 mnkr, men med plats för befintlig löparbana. Skövdes allmännyttiga bostadsbolag ges uppdrag medelst ägardirektiv att uppföra en fotbollsanläggning på annan plats tillsammans med bostäder likt Tunavallen i Eskilstuna.

Spelarföreningen, spelarnas intresseorganisation, utser varje år Spelarnas pris. Vinnare år 2021 av årets plan har av fotbollsspelarna utsetts till Tunavallen.

Fördelen med detta upplägg är att ytan ges dubbel nytta som bostäder och sportanläggning. Kommunen frigör utrymme i sin investeringsbudget och det mycket stora kapitalet i Skövde Bostäder kommer i god användning för ägarens bästa, samtidigt som bolaget får tomtmark för fler bostäder. Lägenheterna vid Tunavallen är eftertraktade.

12 Skolmiljöer. Inventarier för gymnasiet. Samnyttjande av maskiner.

2 miljoner kronor ligger i budgetunderlaget per år för att rusta upp utemiljön på våra skolor, vilket bedömt är för lite för att nå en högre standard.

Vi höjer detta belopp till 6 miljoner kronor under den förväntade lågkonjunkturen 2024 och höjer det till 3 miljoner årligen därefter.

Gymnasiet har äskat inventarier för sin verksamhet men dessa täcks ej i budgetunderlaget, där ingår bland annat fordon, arbetsmaskiner och relevant utrustning för VVS utbildningar.

Det är rimligt att gymnasieprogram har aktuell och relevant utrustning av rimligt modern standard, vi tillför därför mer medel för att nå högre kvalitet och attraktivitet i dessa yrkesinriktade utbildningar.

Vad gäller lastmaskiner, grävmaskiner och dylika redskap som även kommunen använder bör det fås på plats en ordning där relativt moderna maskiner som använts på kommunens arbetsavdelning övergår till att användas i utbildning och att dessa finns att fortsatt tillgå i arbetstoppar så som snöröjning liksom vid beredskap/kriser, intill dess de tjänat ut.

En stor del av kostnaden för dessa maskiner är inköp av redskap och att behålla fordonen inom koncernen gripbara för arbetstoppar är en klok resurshushållning då finns också förare väl förtrogna med utrustningen på arbetsavdelningen.

Denna "kaskad" överlåtelse av fordon och/eller samnyttjande av fordon som ger synergier både i beredskap, kostnader och utbildningskvalitet tycks ej finnas och fungera idag utan möta olika former av administrativa och budgetrevir gränser. Det bör fås på plats och revirgränser inom vår organisation som hindrar detta övervinnas genom tydlig politisk styrning.

13. Administrativa tjänster.

Administrativa tjänster har ökat med i snitt +4,5% per år 2014-2022. Under en tid som övrig personal ökat med +2,3% per år. Under denna tid har befolkningen vuxit med 1,0% per år.

Om antalet administrativa tjänster vuxit i samma takt som övrig personal senaste åtta åren skulle de varit 81 färre årsarbetare per december 2022.

Administrativa tjänster har också haft en påtagligt högre tillväxt i Skövde än i andra kommuner.

Ett trendbrott kan skönjas runt år 2014. 2014-04-28 beslutades att övergå till en ny organisation 2015 som innebar att vara organiserad i en enda förvaltning.

